

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati peti vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Važna posvetovanja angleške vlade:

V Londonu smatrajo položaj za zelo resen

Angleška vlada bo podala novo izjavo, da razprši vsak dvom o stališču Anglije do srednjeevropskih problemov — Ponovno bo poudarila, da bosta Anglija in Francija branili neodvisnost Češkoslovaške

London, 26. avgusta. Vsa pozornost diplomatskih krogov je osredotočena na poročilo Gwatkina, sodelavca lorda Runcimana, ki je prišel v London, da poroča zunanjemu ministru lordu Halifaxu o sedanjem delu Runcimaneve misije v Pragi. Včeraj so se vršila pri min. predsedniku Chamberlainu važna posvetovanja, h katerim sta bila pritegnjena tudi finančni minister Simon in industrijski svetovalec Vansittart. Kakor zatrjujejo v dobro poučenih krogih, namerava lord Runciman nasloviti na nemškega kancelarja Hitlerja prošnjo, naj ustavi nemško kampanjo proti Češkoslovaški, ker ta kampanja, ki se vodi v tisku in po radiu, zelo ovira pogajanja v Pragi. Čeravno angleška vlada ni v neposredni zvezi z misijo lorda Runcimana, ki tudi ni vezan na kakršnakoli navodila angleške vlade, je on vendar smatral za potrebno, da poda vladi poročilo o svojem delu ter da ji predloži svoje načrte.

V zvezi s tem so zanimive informacije »Daily Maila«, po katerih namerava angleška vlada te dni podati važno izjavo o svojem stališču glede srednjeevropskih problemov. Na včerajšnji konferenci se je ministrski predsednik Chamberlain odločil za tako izjavo, da bi na ta način razpršil vse dvome glede stališča Anglije. V tej

izjavi, ki jo bo jutri podal finančni minister sir John Simon v imenu angleške vlade, bo Anglija ponovno poudarila svoja zagotovila Franciji, da bo podprla Francijo za primer, da bi bila Francija zapletena v kak konflikt pri izpolnjevanju svojih obveznosti napram Češkoslovaški.

V angleških vladnih krogih vedno bolj občutijo potrebo, da je treba za omiljenje napetosti v Evropi nekaj storiti. V Londonu dokaj resno presojajo položaj. V merodajnih vladnih krogih so skrajno rezervirani. Nadejajo se, da bo odločna in jasna izjava angleške vlade mnogo pripomogla k razčiščenju položaja v Evropi. »News Chronicle« naglašja, da so v Londonu sicer računali s tem, da utegne priti zaradi nemške akcije proti Češkoslovaški do velikih težkoč, vendar pa položaj ni bil še nikdar tako resen, kakor je sedaj.

Pariz, 26. avg. e. Havas poroča: Dobro obveščeni krogi so presenečeni po vesteh, ki jih je objavil angleški tisk in v katerih zatrjujejo, da so ministrski predsednik Chamberlain, zunanji minister lord Halifax in finančni minister Simon na včerajšnjem sestanku sklenili, da mora angleška vlada v kratkem podati novo deklaracijo, v kateri bo ponovila izjavo Velike Britanije in Francije za primer, da bi bila zapletena v kakršnekoli konflikt glede na svoje obveze napram Češkoslovaški. Francoski zunanji minister Bonnet je imel telefonski razgovor s francoskim odpravnikom po-

slov v Londonu, ki je tudi konferiral z lordom Halifaxom. V dobro poučenih krogih doznajajo, da je Chamberlain zapustil London in da zato ni pričakovati neposredne angleške iniciative. Medtem pa bo angleška vlada v teku jutrišnjega dne proučila dogodke v Srednji Evropi. V Parizu nimajo občutka, da se je že zdaj razpravljalo o teh vprašanjih. Z druge strani pa poudarjajo, da se v zadnjem času na Češkoslovaškem ni primerilo prav nič, kar bi povzročilo nove težave ali zapreke. Zaradi tega smatrajo, da vlada za sedaj nima posebnega namena, da tem vprašanjem da značaj mednarodne važnosti.

London, 26. avg. e. Po razgovorih, ki jih je imel s finančnim ministrom Simonom in Runcimanovim gospodarskim svetovalecem Antonom Gwatkinom, je lord Halifax sprejel odpravnika francoskega veleposlanstva Cambona. Doznava se, da sta pretresala položaj v Češkoslovaški.

Pariz, 26. avg. e. Pri običajnem sprejemu francoskih novinarjev je zunanji minister Bonnet govoril o mednarodni situaciji in poudarjal, da so sporazumi na Bledu zelo zadovoljujoči in da so komuniqueji in izjave, podane po zaključku konference, odlični.

London, 26. avg. »Daily Telegraph« poroča, da je bilo na včerajšnjih posvetovanjih angleške vlade sklenjeno, da bo finančni minister sir John Simon jutri podal v Lanarku na Škotskem izredno važno politično izjavo o stališču angleške vlade

glede položaja v srednji Evropi. V političnih krogih z največjo napetostjo pričakujejo to izjavo in naglašajo, da bo to ena najdalekosežnejših izjav, kar jih je v zadnji dobi podala angleška vlada.

Pariz, 26. avg. Zunanji minister Bonnet je imel sinoči dolg razgovor s češkoslovaškim poslanikom dr. Osuskim. Razpravljata sta o položaju v Češkoslovaški. »Journal« poroča, da je češkoslovaška vlada z dosedanjim uspehom lorda Runcimana zelo zadovoljna. Po informacijah lista bosta francoska in angleška vlada sestavili posredovalne predloge, ki bodo podlaga nadaljnjega dela misije lorda Runcimana v Pragi.

LONDON, 26. avg. Vsi današnji londonski listi posvečajo češkoslovaškemu problemu največjo pozornost in poročajo v zvezi s tem, da se je češkoslovaška vlada odločila, pristati na najskrajnejše koncesije sudetskimi Nemcem, da bi na ta način preprečila možnost konflikta. Obenem poudarjajo, da je to zadnji poskus za mirno rešitev sudetsko-nemškega problema. Po informacijah londonskega tiska je praska vlada šla tako daleč, da je sprejela prve štiri točke Henleinovih zahtev. »Times« piše, da je bila včerajšnja seja tako zvanega malega ministrskega sveta posvečena izključno češkoslovaškemu problemu ter navajajo, da je češkoslovaška vlada pristala na to, da se nadaljuje pogajanja s sudetskimi Nemci na novi osnovi.

Kneginja Olga v Kotoru

Kotor, 26. avg. e. Včeraj ob 12. je Nj. Vis. kneginja Olga z materjo Jeleno ter kneževicama Aleksandrom in Nikolo prispele v Boko Kotsorsko. Ko je jahta »Tih« plula z visokimi gosti skozi kotorski zaliv počasi mimo Ercegovega, Zelenike, Djenovića in Bijele, jih je prebivalstvo ob vsej obali navdušeno pozdravljalo. Ob 11. je jahta mimo Perasta zaplula v Risanski zaliv, kjer se je zadržala. Z jahte so spustili motorni čoln, s katerim so visoki gostje napravili izlet do Kotora. Tam je prebivalstvo prisrčno pozdravilo visoke goste, ki so si ogledali mesto in se nato vrnili na jahto. Ob 14. je jahta dvignila sidro in krenila v Budvo, kjer se je ob 17. zadržala v zalivu nedaleč od dvorca Miločera. Visoki gosti so nato krenili v Budvo in si ogledali mesto.

Ostavka bana savske banovine

Beograd, 25. avg. a. V imenu Nj. Vel. kralja je z ukazom kraljevskih namestnikov na lastno prošnjo g. dr. Viktor Ružić razrešen dolžnosti bana savske banovine.

Poljaki so ogorčeni

Varšava, 26. avgusta. e. Razburjenost poljskega prebivalstva zaradi preganjanja Poljakov v Gdansk traja dalje. Kljub bojkotu prihajajo gdanski listi še vedno na Pomorjansko. Prodajalci listov izročajo časopise predstavnikom Zapadne zveze Poljakov, ki jih potem javno zažigajo. Iz Gdanske poročajo, da je bil tam včeraj zopet zlovesten neki Poljak. Gre za nekoga gimnazijca, ki je svojega tovariša pozdravil v poljščini, zaradi česar ga je neki član narodno-socialističnih napadalnih oddelkov napadel in pretepel.

Uvedba prisilne ženitve v Italiji

London, 26. avg. e. »Daily Telegraph« poroča iz Rima: Kakor se doznava, namerava ministrski predsednik Mussolini vse mladeniče, stare nad 25 let, prisiliti, da se oženjo. Zatrjujejo, da se pripravljajo predlog zakona, po katerem bo vsem samcem, starih nad 25 let, prepovedano delati v mestih z nad 50.000 prebivalci.

Obtožba proti dr. Schuschniggu

London, 26. avg. e. Kakor doznava dunajski dopisnik »Daily Telegraph«, slone glavne točke obtožbe proti bivšemu avstrijskemu kancelarju Schuschniggu na dejstvu, da je Schuschnigg vladal na podlagi zakona o splošnih pooblastilih iz l. 1917, kar pa nikakor ni bilo v soglasju z ustavo.

S pedagoške visoke šole v Zagrebu

Beograd, 26. avg. a. V »Službenih Novicah« je razpisana natečaj za mesto rednega ali izrednega profesorja narodnega jezika na višji pedagoški šoli v Zagrebu. Prošnjo je treba predložiti ministrstvu za prosveto do 24. septembra.

Trije otroci žrtve požara

Split, 26. avg. o. V Bogomolju na Hvaru je v pretekli noči nastal velik požar na nekem kmečkem posestvu. Ožen je v naglici razširil na vsa stanovanjska hiša in v njej sta zgorela dva otroka. Tretji, Mate Plavčić, je dobil nevarne opekline, tako da so ga morali s prvim parnikom odpeljati v splošno bolnišnico. A že med potjo je nesrečni fant podlegel poškodbam.

Rumunski zunanji minister v Dubrovniku

Dubrovnik, 26. avg. e. S parnikom »Petkoc« so se davi pripeljali v Dubrovnik rumunski zunanji minister Petrescu Comnen s soprogo in hčerko, njegov šef kabineta in naš poslanik v Bukarešti Jovan Dučić. Minister si je s svojim sprejemom ogledal mestne znamenitosti ter napravil krajši izlet v okolico.

Comnen ne pojde v Rim

Bukarešta, 26. avg. AA. Agencija Radior poroča, da so poročila o obisku rumunskega zunanjega ministra Comnena v Rimu in o ustanovitvi rumunskega veleposlanstva v italijanski prestolnici brez vsake podlage.

Potovanje belgijskega kralja v Pariz

Bruselj, 26. avg. AA. Belgijski kralj Leopold III. bo v kratkem odpotoval v Pariz k svečanemu odprtju spomenika kralju Albertu. Koncem novembra pa bo uradno obiskal holandsko kraljico Vilhelmino.

Curth, 26. avgusta. Beograd 10.—, Pariz 11.94, London 21.2925, New York 436.3125, Bruselj 73.65, Milan 22.96, Amsterdam 238.70, Berlin 174.90, Dunaj 29.—, Praha 15.05, Varšava 82.25, Bukarešta 3.25.

Teror sudetskih Nemcev v ČSR

Propaganda za bojkot češkega blaga

Praga, 26. avg. e. Nemško nacionalno-socialistično bojkotno gibanje podjetnikov in trgovcev, ki niso njihovega mnenja, postaja vsak dan huje. V industrijskem področju Warendorf je bojkot zavzel take oblike, da so bile oblasti prisiljene izdati naredbo, s katero so prepovedane manifestacije in politiziranje v trgovinah in hiškanje na bojkot. Za teror za bojkot so predvidene stroge kazni. V karlovarskem pred-

mestju so bili razširjeni letaki, v katerih pozivajo Nemce, da bojkotirajo vse trgovine, kjer prodajajo češko blago. Policija je napravila preiskavo v Sudetskem domu in je zaplenila celo množino letakov. Podobne vesti o političnem terorju prihajajo tudi iz drugih krajev ob meji. Vodstvo nemške sudetske stranke ni zadovoljno s tem ukrepom oblasti in je sklenilo, da bodo poslanci vložili protest proti temu.

Arabski predlog glede Palestine

Ureditev palestinskega problema naj se prepusti Židom in Arabcem samim

Jeruzalem, 26. avg. e. Znani vodja dr. Izak Tanus, ki je zastopnik palestinskih Arabcev, se mudi že več tednov v Londonu in je bil včeraj sprejet od kolonialnega ministra Macdonalda, kateremu je stavil naslednje pogoje za pomirjenje Palestine: 1. Prebivalstvo, ki že živi v Palestini, Arabci in Židi, naj se smatra za lastnika zemlje.

2. Treba je sestaviti nacionalno vlado, ki bo priznala vsem državljanom brez razlike, rase ali vere vsa državljanska prava, kakor tudi versko enakopravnost. Vlada bi bila sestavljena od predstavnikov raznih elementov prebivalstva v sorazmerju z njihovim številom.

3. Manjšinska prava naj bi bila zaimenjena.

4. Sklenila naj bi se pogodba med Veliko Britanijo in Palestino, ki bi zaimenčila interese Anglije in bi bila podobna pogodbi med Anglijo in Egiptom na eni in Anglijo ter Irakom na drugi strani.

5. S podpisom te pogodbe bi mandat izgubil svojo veljavo. Vse do podpisa te po-

godbe bi se moralo prepovedati priseljevanje Židov, ker Arabci smatrajo, da je angleška vlada že izpolnila svoje obveznosti napram Židom, kar se tiče ustvarjanja njihovih nacionalnih ognjišč.

Teror v Palestini

Jeruzalem, 26. avg. Danes dopoldne je na živilskem trgu v Jafi eksplodirala bomba. Po dosedanjih ugotovitvah je bilo 30 ljudi utiuh, veliko število pa ranjenih. Položaj je tako napet, da je policija nujno zahtevala ojačenje. Vse trgovine so zaprte.

Naselitev Židov v Turčiji

CARIGRAD, 26. avg. e. Turška vlada je začela pogajanja s skupinami evropskih židovskih organizacij glede naselitve 100 tisoč židovskih kolonistov v sandžaku Aleksandretta. Pogajanja tečejo povoljno.

Srditi boji v Španiji

Vsak dan velike letalske bitke

Pariz, 26. avg. e. S francosko-španske meje poročajo: Tudi danes z obeh strani poročajo o srditih bojih na fronti ob Eoru. Iz Barcelone poročajo, da so vladni letalci sestrelili 9 sovražnih letal tipa »Fiat«, sami so pa izgubili štiri letala. Iz Burgosa pa poročajo, da so nacionalisti sestrelili 14 sovražnih letal, svojih izgub pa ne omenjajo. Nadalje poročajo, da so republikanske čete pri Estremaduri spet prešle v ofenzivo na Monte Rubio in napredovale v smeri Aleksia, pri čemer je imel sovražnik velike izgube.

Barcelona, 26. avgusta AA. Poročilo ministrstva za narodno obrambo pravi, da so na vzhodnem bojišču nacionalistične čete

včeraj zasedle nekaj višinskih postojank ob dolini Villabert. Na drugi strani pa so bili njihovi ostri napadi v smeri proti železniški progi Lilaiba Corbera in na odseku Rio Canaletas odbiti. Na ekstremadurskem bojišču so republikanci pri reki Zuhar zavzeli El Eresife, Harante, Coza, Lamadaha in Colombinas ter nekaj drugih važnih postojank. S prodiranjem nadaljujejo proti hribu Marokin, ki leži 15 km proč od reke Zuhar. V teh bojih so republikanci vjeli večje število sovražnih vojakov ter zaplenili veliko količino vojnega materiala.

Notranjepolitično pomirjenje v Franciji

Danes se sestane Daladier in Blum

Pariz, 26. avgusta. AA. (Havas). Notranji politični položaj se počasi umirja. To pomirjenje se je začelo čutili včeraj. Sklepi odbora ljudske fronte, ki so bili predloženi včeraj popoldne, niso imeli za posledico nikakih incidentov ali posebnega razburjenja. Že takoj pri prvem sestanku zastopnikov sindikalnih političnih organizacij, ki so združene v ljudski fronti, je prišlo do skupnega besedila, ki je zadovoljilo vse. Ker je Daladier posebno izjavil, da prav nič ne gre za ukinitve 40-urnega delovnega tedna, se more reči, da je izjava Daladiera popolnoma soglasna s to resolucijo. V komunikaciji, ki je bil objavljen včeraj, poudarja ljudska fronta svoj soglasen sklep, da bo obdržala nedotaknjene social-

ne zakone in da bo pri tem računala z vsemi potrebami narodne obrambe in neodvisnosti države. Predsednik vlade Daladier bo v soboto sprejel zastopstvo odbora ljudske fronte. Preostane samo še eno vprašanje, to je zahteva socialistov in komunistov, da se skličeeta skupščina in senat. To vprašanje bo rešeno jutri na sestanku delegacije levičarskih strank. Ker bo danes Leon Blum prisel v Pariz, je verjetno, da se bo Daladier sestel danes z njim, da razpravlja o vseh spornih vprašanjih. Z ozirom na pomirjajoči sklep ljudske fronte, prevladuje prepričanje, da najbrže niti ne bo prišlo do zateve po sklicanju parlamenta in senata.

Franciji groze zopet stavke

Težaven položaj novega ministra za delo

Pariz, 26. avg. e. Novi minister dela Pomeret je začel takoj pri svojem nastopu v težavno situacijo. Napoved ministrskega predsednika Daladiera, da bo 40-urni delavnik podvržen reviziji, je razburila francosko sindikalno zvezo in stavkajoče delavce v Marseillu, kjer se boje, da bo stavka zavzela še resnejše oblike. V znak protesta proti uporabi kolonialnih čet za izkrcavanje blaga je predsednik sindikata ukrenil, da se pripride solidarnostne stavke v več drugih lukah ob Sredozemskem morju. Če se novemu ministru ne posreči najti nekako rešitev za konec stavke, bodo nastale nove težave za vso francosko

trgovino v Sredozemskem morju. Lastniki ladij, ki prevažajo lahko kvarljivo blago, nočejo tvegati, da bi njih parniki stali dneve in dneve neiztovorjeni. Obstojta nevarnost, da se bodo tudi pristaniški delavci v severni Africi pridružili stavki. Minister Pomeret, kateremu je položaj otežkočen že zaradi tega, ker njegova stranka ni odobrila njegovega vstopa v vlado, se zman trudi, da bi pridobil delavstvo in podjetnike za popuščanje. V tem sporu je šlo za vprašanje odprave nočnega in nedeljskega dela, delavske organizacije pa poskušajo poleg tega uveljaviti še druge zahteve, zlasti povišanje mezd.

Na stotine žrtve poplav na Koreji

Tokio, 26. avg. AA. Agencija Domej poroča, da so prometne zveze v severovzhodnih krajih Koreje, ki so bile hudo poškodovane pri zadnjih poplavih, zdaj spet urejene. V času poplavi je utonilo 994 ljudi. Ranjenih je bilo 1000, a izginilo je 343 ljudi.

Povodnji v Šleziji

Vratislava, 26. avgusta. w. Zaradi hudih nalivov so v zapadni Šleziji vse reke močno narasle in na mnogih krajih prestopile bregove. Obširna polja so pod vodo in uničeni vsi posevki. Odra je tako narasla, da je poplavlila tudi velik del mesta Ratibor.

Daruje za »Zvončkov« sklad

Japonci uporabljajo strupene pline

Z vsemi sredstvi bi radi strli odpor Kitajcev

London, 26. avg. e. Tukajšnje kitajsko veleposlanstvo potrjuje vesti, da so Japonci zavzeli kitajsko položaje na zapadni obali jezera Pojank. Po obvestilih iz istega vira so Japonci pri včerajšnjih napadih pri Pukiangju uporabljali strupene pline.

Zeneva, 26. avgusta AA. (Havas) Kitajski zastopnik v Zenevi je izročil tajništvo

Zveze narodov noto zaradi uporabe strupenih plinov od strani Japoncev.

Hankov, 26. avg. e. Kitajski četniki na severu Kitajske so včeraj vdrl v Peking, kjer so porušili in zažgali japonski arzenal. Vdrl so tudi v Tientsing, od koder so odpeljali mnogo japonskih vojakov in policije.

Politični obzornik

Beseda o privatni in javni morali

Sarajevska »Pravda«, muslimansko glasilo, je objavila te dni zanimiv in poučen članec, v katerem razpravlja o privatni in javni morali. Njena izvajanja veljajo tudi za naše razmere. »Pravda« piše med drugim: »Često se dogaja, da v političnem življenju pridejo na površje, a tudi na zelo važna odločujoča mesta ljudje, ki po svojih moralnih kvalifikacijah tega ne zaslužijo. Zgovorniki takih političnih ljudi imajo vedno eden in isti argument, namreč da je treba ločiti politiko od privatnega življenja. Postavlja se sedaj vprašanje: obstoja li razlika med privatno in javno moralo, obstoja li dve morali — ena privatna in druga javna? Z drugimi besedami: more li biti eden in isti človek istočasno moralen in nemoralen, pošten in nepošten, značajan in brez značaja? Mi smatramo, da je to absurd in da je nemogoče. Zakaj tisti, ki bo v privatnem življenju posegel po tujem blagu, se bo težko vzdržal tudi takrat, kadar mu bo zaupana narodna imovina, ne da bi jo izkoristil v svoje osebne namene. Težko si je misliti, da bi mogel lahkoživci in neustajen človek, ki v privatnem obnašanju z lahkoto požre dano besedo, drugače postopati v poslih političnega in javnega značaja. In ali si moremo misliti, da bo tisti, ki živi nemoralno in razuzdano življenje, kateremu ni nič svetega, ne lastna, ne tuja krdina in deca, da bo pošteno in pravično postopal v mnogostevnih naših socialnih, kulturnih, prosvetnih in drugih vprašanih splošnega značaja? Pa kako se naj zaupa narodna imovina v prepričanju dobrega gospodarstva razpisniku, ki si ni vse življenje znal zaslužiti niti pet dinarjev, znal pa je zapraviti se ono, kar je podedoval od svojih prednikov? Ali si je mogoče misliti, da bo v javnih in občinskih poslih postopal drugače tisti, ki si je svoje imetje pridobil na nesoliden in nepošten način? Na to vprašanje je mogoče samo en odgovor: odločen ne!

Najboljši svetski diplomat

Splošno je priznано, da je sedanji predsednik bratske češkoslovaške republike eden najpospešnejših in najspretnjših državnikov in diplomatov ne samo v Evropi, marveč na celim svetu. Skoraj dvajset let je bil neprestano minister zunanjih del v svoji domovini in mu je v tem času v prvi vrsti dveh takisto velikih mož — pokojnega predsednika osvoboditelja dr. Masaryka in pokojnega finančnega ministra dr. Rašina uspelo, da je iz češkoslovaške ustvaril eno najmoderneje urejenih držav, ki uživa ugled, spoštovanje in priznanje v vsem svetu. Ni to samo mnenje nas, njenih prijateljev in zaveznikov Jugoslovenov, marveč celokupne svetske javnosti, v kolikor ni pod vplivom in sugestijo gotovih njenih sovratinikov. Te dni je v levgledni švedski list »Social-Demokraten«, ki je glasilo vladine stranke v Stockholmu, posvetil osebi predsednika dr. Edvarda Beneša članek, v katerem mu kot državniku, diplomatu in politiku izreka največje priznanje. Med drugim poudarja o njem: »Predsednik dr. Beneš se smatra ne samo za najboljšega diplomata na svetu, marveč tudi za tvorca moderne diplomatske umetnosti. Njegovo najmočnejše in najbolj učinkovito orodje je njegova naravnost, pravično temeljita priprava za vsako akcijo, njegova nadčloveška vztrajnost, presenetljiva mirnost in očarujoča vpljivost.

O pšenici in kruhu

Kakor posnemamo po zagrebških »Novosti«, je »Gospodarska slova« v svoji zadnji številki priložil članek, ki se nanaša na trgovino s pšenico in kruho. Izvajanja so vredna, da se z njimi seznam tudi naša javnost. List piše: »Za izvoz poljedelskih proizvodov, v prvi vrsti pšenice in drugih žitaric je bilo osnovano privilegirano izvozna družstvo, ki skrbi za pospeševanje tega izvoza. Za organizacijo notranjega tržišča pa od sedaj ni bilo storjenega ničesar. Vsakdo, četudi ne zasleduje dviganja in padanja cen žita, ve, ker je to sam občutil na svoji koži, kakšne razlike so bile v ceni takoj po žetvi, ko je kmet prodajal pozimi, odnosno pomladi in ko je potem žito kupoval. Prva določena cena pšenice takoj po žetvi je bila 160 din za 100 kg. Ta cena se je ob neznametnem porastu držala tako dolgo, dokler je bila v rokah kmeta. Ko so jo kmetje prodali prekupcem, je jela ta cena naglo naraščati in je pomlad z znašala 260 din za 100 kg. Temu veliki porastu cene pšenice je kriva slaba izvozna politika. Od lanske letošnje žetve je bilo prodano preveč pšenice v inozemstvo in ni bilo potem mogoče dobiti na domačem tržišču pred žetvijo niti enega vagona pšenice. V inozemstvo so prodali ne samo vso preostalo pšenico in vse rezerve, marveč tudi povhne se oni del pšenice, ki je neobhodno potrebna za prehrano domačega prebivalstva. Kakor s pšenico tako je bilo tudi s koruzo. Sosedna Rumunija je že pred meseci prepovedala izvoz koruze v inozemstvo, ker se radi suše boji slabe žetve. Italija, češkoslovaška in druge države so določile že maksimalne cene koruze, da se ljudstvo zavaruje prehrane plačilo. Pri nas se ne v tem oziru ničesar ukrepa. Kakor čujemo iz zanesljivih virov, je iz naše države prodan že skoraj vse višek koruze, dasi se je tudi pri nas zahtevalo, da se do nove žetve prepove izvoz. Ostalo je samo pri zahtevi, storilo se ni nič. Vse kaže, da bodo do nove žetve prodane v inozemstvo vse zaloge koruze, kakor so bile že tudi prodane vse zaloge pšenice. Vsi znaki pa kažejo, da bo letos pridelek koruze zelo slab. Kakšne posledice bo to imelo za najsiromašnejše sioje našega naroda, ki se hrani skoraj izključno s koruzo, ni potrebno naglašati. Ne zahtevamo, da se popolnoma prepove izvoz hrane iz države, vsekakor pa zahtevamo, da se posveti prehrani domačega prebivalstva vsaj toliko pozornosti, kakor izvozu hrane v inozemstvo.« — Pravilno stališče, ki mu ne more nihče ugovarjati!

Kupuj domače blago!

Živahna tujsko-prometna sezona na Gorenjskem

Ne samo Bled, tudi drugi kraji so polni letoviščarjev

V začetku poletja je kazalo, da bo letošnja tujsko prometna sezona na Gorenjskem manj živahna, saj so bili slabo obiskani tudi izrazito tujsko-prometni kraji kakor Bled, Kranjska gora ter Bohinj, sredi julija pa se je na mah preokrenilo in so začeli prihajati na Gorenjsko tuji od vseh strani. Bled je zlasti zadnje čase močno oživel. Pričeli so se polniti sprva hoteli, luksuzni in srednje vrste, potem pa se je pričelo povpraševanje po sobah tudi v privatnih vilah in penzijah. Tuji so prihajali z vlaki in avtomobili, posamezniki in cele družine. Bled je zadialh vsodobneje, oživele so ceste in skrita pota, čolnarji na jezeru so imeli naenkrat gostov na pretek, po kopališčih posameznih hotelov zlasti pa v Grajskem kopališču, se glasi iz dneva v dan vesel in razigran življenjski na Bledu je mnogo Madžarov, ki so se letos ognili Avstrije, kamor so zahajali preje največ na Vrbsko jezero, odpočiva pa se gori tudi lepo število Angležev in Francozov. Samoposebi je umavno, da si je posiskalo oddiha pod našimi planinami tudi veliko Srbov in Hrvatov. Največ se čuje letos na Bledu madžarska govornica. Gostje iz Madžarske so zasedli vse luksuzne hotele, kamor so jim sledili tudi Angleži, dočim je mnogo Francozov nastanjenih v zasebnih vilah.

Lepega števila tujcev se ne veseli samo Bled, marveč tudi okolica. Kakor že nekaj let sem, se opaža tudi letos velik naval gostov v Radovljico, kjer so oddane tuje vse razpoložljive sobe. Povpraševanje po sobah v Radovljici je še vedno veliko in so se letos odločili nekateri posestniki za adaptacijo in razširjenje hiš ter bo v tem pogledu to lično gorenjske mestice še napredovalo. Polne so letoviščarjev tudi Lesce, veliko je gostov v Begunjah ter Poljčah in seve tudi v Gorjah, v Podhodu in celo v prav malih vasi v Breznici, v Zasiptu ter drugod.

Zadovoljni s tujsko prometno sezono pa niso samo v blejskem kotu, marveč tudi v Kranjski gori in v Bohinju, kjer so se nastanili podjetnejši letoviščarji, ki pridno posejajo vršace planin. S tem je narasel tudi promet na planinskih postojankah in so koč SPD posečane v letošnjem poletju kakor že dolgo ne.

Na Gorenjskem se letos sprilo tujskega prometa komaj razločuje petek od svetka, vendar pa ustvarjajo nedelje še posebno razpoloženje. Tedaj hiti preko Gorenjske avto za avtom, avtobus za avtobusom v vse smeri. Preko planin se prekopali v naše kraje sleherni nedeljo tudi veliko številno nemških turistov, ki se kasneje radi odpočijejo na Bledu ali v Bohinju, nakar se vse zbira na Jesenicah, odkoder jih vlaki potegnejo zopet čez mejo.

Pri vsem tem se lahko trdi, da letos Gorenjci v znamenju cen ne pretiravajo in ne greše več kakor včasih, da bi skušali

skubiti goste, ki jih je po slabih skušnjah kasneje težko zopet privabiti nazaj.

Jesenice, 25. avgusta
V pogledu turizma, se v zadnjih letih čim dalje močneje uveljavljajo planinske letovišcarske postojanke, predvsem Komna, Pokljuka in Planina Sv. Križ.

Kdor hoče užiti krasote divje gorske pokrajine, se bo napotil na Komno, kjer se hoče sprehati po zelenih senozetih, cvetočih travnikih in prostranih gozdovih, gre na Pokljuko, komur pa se hoče vaskega življenja v solnčnem planinskem zatišju in osveženja v tolmunih planinskih potokov, pa bo najlepše prebil svoje počitnice na Planini Sv. Križ.

V zadnjem času se je vas Planina Sv. Križ zelo spremenila. Ob vmožju Gole peči je nastalo celo planinsko naselje. Ob glavni cesti je lani zrasel lep planinski hotel, več ličnih lesenih hiš in vil. Na Crnem vrhu sta lepa smučarska koč in urejen udoben penzijo. Tudi kmetje so sredi vasi popravili svoje stare hiše in zgradili nekaj novih. V starih hišah so napravili nove pade, povečali okna, počedili nesnago okoli hiš in napravili iz njih prav čedne domove.

Planina Sv. Križ ima električno razsvetljavo, dobro pitno vodo, dnevno pošto dostavo in dobro cestno zvezo z dolino. V vasi je pet gostin in penzijonov, velika poštinska kolonija, obstoječa iz 16 manjših in večjih hiš in vil. Sredi najlepših planinskih predelov in smučarskih poljan so trije smučarski domovi in dve skozi celo leto oskrbovani koči SPD na Golici.

Planina Sv. Križ ima letos polno gostov. Vsi hoteli, penziji, gostilne in privatni domovi imajo goste. Zastopane so različne narodnosti, največ pa je seveda Jugoslovenov predvsem Slovencev, ki jim najbolj prija planinski zrak, lepota pokrajine in nizke cene.

To nekaj tako vase zaprti planinski vas čaka jo v pogledu turizma še lepi časi. Glavna bratavska skladišnica v Ljubljani je lani kupila znani Verweg-Tenzov dom, ki služi bolnim in onemoglim rudarjem in delavcem kot okrevališče. Letos je Glavna bratavska skladišnica zgradila nad sedenadnim okrevališčem mladinski počitniški dom, ki je že polno zaseden. Prihodnje leto pa bo zgradila novo poslopje kot okrevališče za člane-zavarovance, v katerem bo okoli 60 postelj.

V romantični dolini ob potoku Bistri gradi škof Budanovič iz Bačke za svojo škofijo velik počitniški dom s 70 sobami. Podružnica SPD na Jesenicah se pripravlja, da bo na Golici zgradila velik planinski dom. ASK »Ljubljana« namerava na Crnem vrhu zgraditi smučarski dom, ki bo odprl vse leto.

Tako se bo stara gorska vas Planina Sv. Križ v nekaj letih razvila v lepo tujsko prometno postojanko in omogočila revnim kmetom, ki so se ubijali s pušto zemljo in voznjami, vendarle lepše in lažje življenje.

Huda avtomobilska nesreča pri Radečah

Pri karambolu dveh osebnih avtomobilov je bilo sedem ljudi več ali manj hudo ranjenih

Radeče, 26. avgusta
Včeraj zjutraj se je pripetila tik pred vasio Prapretne, blizu Radeč huda avtomobilska nesreča. Malo pred 8. je privozil od Boštana v smeri proti Radečam z osebnim avtom znamke »Ruick« sofer tekstilne tovarne Mautner d. d. iz Zagreba Dragotin Takac, zadaj v vozu pa je sedel ravnatelj podjetja Ahmed Jaković. Na ovinku pri Prapretnem, kjer je cesta obrnena na straneh z gosto živo mejo, ki zavira vsak razgled, pa je privozil nasproti osebni avto, ki ga je sofiral sofer Stanko Primožič, dočim je zadaj v vozu sedelo še pet ljudi, med njimi gostilničar Ivan Završček iz Hrastnika z ženo in hčerko, učiteljeva soproga Julka Cander in Alojzija Sentjunc. Družba je bila namenjena v Jastrebarsko nakupovati vino. Na ovinku je nastal karambol, ki je vrgel vse Primožičeve goste z voza. Pri padcu je dobil gostilničar Završček veliko rano na čelu,

njegova žena Marija je utrpela pretres možgan, hčerka Marija se je poškodovala na glavi, Marija Sentjuncjeva je prav tako dobila pretres možgan in veliko rano na čelu, učiteljeva soproga Julka Čandrova pa si je prelomila desno podlaktico in se poškodovala tudi po životu ter nogah. Tudi sofer Primožič je dobil zevajočo rano nad levim očesom in si natri medenico. V nasprotnem avtomobilu je bil sofer Takac le lahkotno ranjen na nosu, dočim je ostal ravnatelj Jaković popolnoma nepoškodovan. O karambolu sta bila takoj obveščena orožniška postaja v Radečah in bano-vinski zdravnik dr. Karel Matko, ki je nudil ponesrečencem prvo pomoč, nakar so jih odpeljali v domačo oskrbo, deloma pa v bolnico. Zaradi karambola sta hudo trpela tudi oba avtomobila, ki nista porabna za nadaljnjo vožnjo in so ju morali z vprežno živino spraviti naprej do mehanične delavnice.

Tatvine koles se zopet množe

Tatovi imajo brčkone nekje v ljubljanski okolici zavetje, kjer predelujejo ukradena kolesa

Ljubljana, 26. avgusta
Varnostna oblast je v zadnjem času popravila več vlomskih družbic, ki so bile na delu v Ljubljani ter v okolici, vendar pa so tatvine in vlomi vedno še na dnevnem redu. Kakor hitro namreč se zaklenejo vrata za eno vlomsko družbo, že stopi na njeno mesto druga bratovščina. Sedaj se zopet pridno udeležujejo tatovi koles, ki kradejo v mestu kakor tudi na periferiji in poskušajo tudi izteči v okolico. Orožnikom v okoljskih občinah v St. Vidu, na Rudniku, na Brezovici ter v Dobrunjah je bilo v teku par tednov prijavičenih cela vrsta tatvin koles, zadnje dni pa je bilo policijski upravi zopet priglasičen okrog deset tatvin koles.

V Malgajevi ulici št. 2 je drzen tat od-peljal Mariji Japljevi 1000 din vredno kolo znamke Suprema. Nekdo je ukradel 1300 din vredno kolo znamke »Triumph« Janezu Židanu izpred stolne cerkve. Ciri-lu Plevniku je odpeljal tat 1000 din vredno kolo znamke »Rich« iz veže v Kersni-kovi ulici. Na Miklošičevi cesti izpred palače Okrožnega urada je bilo ukradeno Francu Japlju 600 din vredno kolo znamke »Gorec«. Tat se je polastil kolesa, ko se je mudil Japelj v uradu. Z dvoršice v Bezen-skovi ulici je odpeljal nekdo Ivanu Krušiču 500 din vredno kolo brez znamke. Nekaj koles je bilo ukradenih na Viču, dve pa v Šiški. Kakor domnevajo na policiji, mora nekje v okolici mesta obstajati predelovalnica ukradenih koles, ki jih tatovi nato spravljajo predelana lažje v denar in jim je zaradi tega težje priti na sled.

Tatinski poseti stanovanj so v Ljubljani nekaj vsakdanjega. V Beethovnovi ulici

Komarjeva nedelja v šiški

V nedeljo 28. avgusta bo v Šiški tradicionalno žegnanje. Tega dne praznuje Šiška god svojega patrona sv. Jerneja in si-er v svoji stari podružni cerkvi, ki so jo pred nekaj leti prenovili po načrtih moj-stva Pločnika.

Žegnanje v Šiški, ki se imenuje »komar-jevo« ali »komarjeva nedelja«, je zelo zna-menito. V starih dobrih časih so na pred-večer in na dan žegnanja pozvali možjari na šišenskem hribu, v tako zvani »kozlovi dolinici« in cvrli so bobe.

Tudi letos bodo cvrli bobe, da bo diša-lo po vsej Šiški, na prijetnem letnem to-čavišču šišenskega Sokola pa bo na Komarjevo kakor običajno velika veselica z raznovrstnim sporedom, plesom, srečelo-vom itd. Bifeji bodo založeni z vsemi do-brotami za želoce.

Vabimo ljubljanske in okoliško občin-stvo, da pride v nedeljo na boh naše pri-reditve, ki bo v vsakem vremenu.

Kaj pravijo ljubljanski mestni delavci Tisti, ki trpe, najbolje vedo, kje jih človej žuli

Ljubljana, 26. avgusta
V sobotnem »Slovenskem Narodu« sta izšli med dnevnimi vestmi kar dve notici o mestnih delavcih. Vsekarer je vraga priznanja vredno, da se je pričelo ljubljansko občinstvo malo bolj zanimati tudi za nas mestne delavce. Priporočamo pa vsem, ki bodo še pisali po časopisu o nas, naj se najprej dobro seznanijo z našim delom, našimi plačili, delovnimi pogoji in tako dalje in naj ne pišejo samo o ne-vih službenih ali uradnih čepicah, kot de-la to gospod, ki je napisal v sobotnem »Slovenskem Narodu« drugo notico.

Omenjenemu gospodu pa hočemo odgo-voriti na njegovo notico to-le:

Gotovo temu gospodu ni znano, da ima-cestno nadzorstvo 4 delovne kadre: 1. stalni kader. To so delavci, ki imajo od 4.50 do 8 din na uro. Poleg tega imajo brezplačni dopust in 6 praznikov letno plačanih. Ostale praznike morajo nadok-naditi z nadurni, če hočejo, da so plača-ni. 2. Sezonski delavci (bivša Dukičeva partija). Ti so plačani po 4 din na uro. Nimajo brezplačnega dopusta, le nekaj praznikov imajo plačanih, ostale morajo prav tako kot prvi nadoknaditi z nadur-nim delom (ali z nabiranjem konjskih fig ob nedeljah in praznikih). 3. Prigodni de-lavci. Ti so plačani po 3.50 din. Nimajo brezplačnega dopusta, niti plačanih praz-nikov. Praznik imajo plačan samo v pri-meru, da si ga sami plačajo z nadurnim delom. 4. Oni, ki so vzeti od soc. urada za delo pri cestnem nadzorstvu. Nimajo niti dopusta, niti praznikov plačanih, a v slu-žaju slabega vremena jim odbijejo še ure, ki jih prevedre. Plačani so po 3 din na uro.

Delo, ki ga opravljajo delavci vseh teh štirih razredov, je popolnoma isto. Razli-ka je samo v tem, da so eni delavci že dalje časa zaposleni pri cestnem nadzor-stvu, drugi pa manj časa. Če je to že do-volj tehten razlog, da se enim plača po 4.50 do 8 din na uro, ostalim pa po 3 do 3.50 din, ne vema, smatramo pa, da bi bilo pravičnejše, če bi se vsem plačalo enako. Za enako delo, pač lahko zahteva-mo tudi enako plačilo (ampak ne po 3 dinarje na uro, se razume!).

In delovni pogoji, kakšni so ti? Gospo-du drugemu notičarju, ki mu je tako pri-sru »boljši« položaj mestnega delavca pred drugim delavstvom in ki že vnaprej zavrača tožadevne pritožbe kot neume-st-

ne, ki zelo priporočati, da bi šel v dežev-nem vremenu malo kopat kanale. Res je sicer, kar tili omenjeni gospod v svoji notici, da imajo mestni delavci tudi v lu-dem dežju plačano delo. Ampak to je le v slučaju kakga naloga, ki itak nikoli ne traja dolgo. Ob navadnem deževju pa mo-ramo č-leti, če hočemo zaslužiti. Ampak da bi bili vsaj kolikor toliko zavarovani pred dežjem! Kar vprašaje enkrat ob tak-em vremenu koga od mestnih delavcev, ali ima pod plačem, ki ga doblimo, oble-ko suho in koliko vodo, ima v čevljih (skromjev ne dobivamo vsi)! Razumljivo je zato, da marsikdo pravi: »Pa že rajši ne delam in ostanem suh, kot pa da bi bil ob mežli 3 din premočen do kože«. Vse to gospodu notičarju najbrž ni znano, ker bi sicer ne pisal toliko o službenih čepicah, za katere nam je več ali manj vse-eno, ali jih imamo ali ne, ampak bi se rajši razpisal o težavah in bridkosti naš-ega mestnega delavca. To bi bilo bolj hvaljivo opravilo in pri tem mu ne bi bi-lo treba prav nič lagati ali pretiravati.

Nove službene ali uradne čepice pa pu-stimo rajši malo na miru. Če komu od mestnih delavcev niso po godu, mu pač niso. Z drakonistični odtegljaji od ž. itak skromne plače mu pa tudi ne bomo vcepili ljubezni do njih, pa naj bodo še tako lepe oblike. Ne strinjamo se z gospodom notičarjem, da »daje uradna čepica vsa-lemu delavcu moralno zavest dolžnosti za delo«. Dokler bo mestni delavec — z ura-dno čepico ali brez nje — prejemal samo po 3 din na uro, dokler bo ob deževnem vremenu premočen do kože in podobna, to-liko časa tak delavec ne bo čutil nobene dolžnosti za delo, ampak na žalost samo nujno potrebo do kakršnegakoli že zasluž-ka. Naj bi imelo mestno cestno nadzor-stvo več amoralne zavesti in čutilo več dolžnosti, da primerno plača delo svojih delavcev, potem šele bomo mi delavci za-dovoljni in res lahko ponosni na mestno občino in takrat si bomo, če treba, maga-ri sami in z veseljem nabavili uradne čepice. Izgovor, star kot zemlja, da bi si-cer mestna občina rada boljše plačala svoje delavstvo, da pa nima denarja, po našem skromnem mnenju tudi ne bo dr-žal, kajti mi vsi prav dobro vemo, da je denarja kljub krizi še vedno dovolj, treba ga je samo hoteti najti.

Mestni delavci.

Jesenski velesejem v Ljubljani

bomo imeli letos od 1. do 12. septembra. Prireditve bo obsegala celo vrsto kultur-nih in gospodarskih razstav, ki bodo za-vzemale okrog 40.000 kvadratnih metrov prostora. Največja izmed teh razstav bo razstava fotografije in filma. Klub neod-visnih umetnikov bo priredil umetnostno razstavo. Zveza gospodinj v Ljubljani pa pripravila razstavo »Naši gostje«, v ka-teri bo prikazala našo ženo v službi tujskega prometa in kot središče in žarišče domače gostoljubnosti. Pri vsem tem se-veda ne bo manjkalo razstav raznih indu-strijskih in obrtniških proizvodov, med njimi tudi razstava pohištva. Prirejena bo razstava aeroplanov ter vzorcn sadni vrt. Dne 1. in 2. septembra bo razstava plemenskih psov. Posebno velika bo razs-ava poljedelskih strojev, avtomobilov, motor-nih koles, radio aparatov in razstava ži-viške industrije, ki bo nudila pokušnjo dovolj najizbranejših stvari. Harmonikarji se bodo udarili za jugoslovensko prven-stvo v nedeljo 11. septembra. Na vinskem oddelku velesejma bo pripravljeno lepo zabavišče. Tamkaj bodo koncerti, ples, va-riete s prvovrstnimi atrakcijami in naj-različnejša ljudska zabavišča.

Na železnicih ima vsak obiskovalec po-lovnično vozilno. Na odhodni postaji naj poleg celega voznega listka do Ljubljane kupi še železniško izkaznico za 2 din. Na velesejmu bo dobil velesejemsko legtima-cijo in potrdilo o obisku, nakar bo imel brezplačen povratek. Potovanje za polo-vnično vozilno je dovoljeno od 27. do 12. septembra, povratek pa od 1. do 17. sep-tembra.

Trboveljski slavski v škofji Loki

Škofja Loka, 25. avgusta
Po uspehi koncertni turneji na Gorenj-sko so mali pevci posejili tudi škofjo Loko. Ločani bi že večkrat radi slišali ta-že priznani zbor, zato jih je tem bolj raz-veselila novica, da pride zbor k nam za cel teden, da priredi koncert in da bodo pevci pri nas na počitnicah.

Deško osnovno šolo so preuredili tako, da je vsa kolonija 70 pevcev udobno pre-življala svoj odm.

V petek 19. tm. je bil v razprodani šol-ski dvorani nad vse lepo uspehi koncert. Zbor pod spretno roko dirigenta Avgusta Šuliga je izvedel obširen program umet-nih in narodnih pesmi. Nad vse simpatič-no je bila sprejeta solistična Rezika Korit-nikova, ki je ob spremljavi klavirja zape-la prisrčno štiri pesmi E. Adamiča. Po aplavzu smo za dodatek čuli še nekaj pesmi, med katerimi je posebno užgala dr. Švarova »Polka«. Vse točke klavirske-ga spremljevanja je mojstrsko izvedel sam dr. Švara.

V ponedeljek 22. t. m. so »Slavčiki« po-novno koncertirali in sicer kar na Mest-nem trgu. Zepeli so nam cel koncertni program in vedno znova dodajali prisr-čne otroške in narodne pesmi. Mestni trg je zelo akustičen in se je lepo ubrano pe-tje čulo prav na Spodnji trg in v sosed-ne ulice. Navzoči niso štedili s priznanjem, tovarnar dr. ing. Acel in dr. Šifer pa sta vse pevce povabila v žužkovno slaščičarno in pogostila s sladoledom in in pe-civom.

V torek popoldne so pevci priredili kon-cert narodnih pesmi v župni cerkvi. Zbor je ponovno dokazal, da ima vsega zbor-rovodjo in je vse točke odlično podal. Pri orglah je sedel g. Venturini, ki je zbor spremljal po cel turneji in z odlični or-gljanjem mnogo pripomogel k uspehu kon-certa. Ob pol 6. popoldne so se vsi nopo-tili na Visoko, kjer so počastili spomin dr. Tavčarja in gospe Franja.

Beleznica

KOLEBAR
Danes: Petek, 26. avgusta katoličani: Cefirin

DANASNE PRIREDITVE
Kino Matica: Poslednji vlak iz Madrida
Kino Union: Sibirske noči
Kino Sluga: Jetnik na dvorcu Zenda
Kino Moste: »Königsmark« in »Na vesel-em Dunaju«

DEZURNE LEKARNE
Danes: Kmet, Tyrševa cesta 43; Trn-koczy, Mestni trg 4; Ustar, Selenburgova ulica 7.

Izpod sita

Dobrodelnost je stvar srčne omika. Nih-če te ne more prisiliti, da bi daroval kaj v dobrodelne namene, če ti ne narekuje tega notranji glas, izvirajoč iz ljubezni do bližnjega. Mnogo se v tem pogledu greši na obeh straneh in mnogo je pojavov, ki pravi dobrodelnosti škodujejo. So pa tudi pojavi, ki jih je težko razumeti. Prosilcev je vedno več, darovalcev pa vedno manj. Zato je tudi razumljivo, da so ljudje pri dobrodelnosti vedno bolj previdni. Reve-žev, pravih in lažnih, raznih nabiralnih ak-cij in drugih prosilcev je toliko, da je res težko vsem ustreči, če noče človek sam za-iti med prosilce.

To je treba upoštevati in krivico bi de-lali raznim ustanovam ter premožnejšim poedincem, če bi trdili, da ne store na po-lju dobrodelnosti svoje dolžnosti, kolikor pač v danih razmerah morejo. Dobrih src je med nami še mnogo in ni dolgo tega, ko smo bili priča naravnost ganljivega do-kaza, da ljubezen do bližnjega med nami še ni zamrla. Siromašni študent je bil ob-upal nad življenjem, pa se je oglasilo to-liko dobrotnikov, da je zopet dobil zapa-nje vase in vero v ljudi. Pri tem razve-seljivem pojavu pa tem bolj zaboli človeka, ko čita, da je darovala ugledna ttrdka za poplavlence ob Muri reci in piši 10 din. Plemenitih nagibov sicer ne moremo me-riti na metre in vafle, vendar se nam pa zdi taka dobrodelnost nekoliko čudna.

Z Jesenic

Slovenska služba božja bo v nedeljo 28. avgusta ob 10. v dvorani »Delavskega doma« na Savl. Vstop je vsakemu prost. Točno ob 10. bo peta sv. maša v sloven-skem jeziku, po evangeliju pa pridiga o »Usmiljenem Samaritanu« glede na današnje razmere.

Z Ježice

Nova šola na Črnučah je dograjena. V nedeljo 4. septembra bo svečano izročena mladini Črnuč ki se bo že za letošnje šol-sko leto iznebila dosedanjih starih, temnih in preozkih prostorov ter napolnila parkes-tirane in svetle učilnice nove šole. Zdej naj pride na vrsto tudi Ježice, katere šola postaja iz leta v leto tesnejša za rastoče število šolarikov. Letos bi bila za prvi raz-red potrebna dva oddelka, sicer bo skoraj polovica otrok morala čakati do prihodnje-ga leta.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo že za pol stoletja!

SIBIRSKÉ NOČI

Danes nepreklicno zadnjikrat — Film v češkem jeziku! — Ob 19.15 in 21.15 uri.
KINO UNION — Tel. 22-21

DNEVNE VESTI

Iz Ljubljane

— Rekonstrukcija banovinske ceste Kranj — Naklo. Nedavno so bila oddana cestna dela na banovinski cesti Kranj—Naklo. Slavnemu podjetju Slavec v Kranju. Podjetje se dni najema večje število delavcev. Cesta to delno preloži, da bodo zmanjšali ovirne in delno bodo tudi odpravili klance. Približno dve tretjini ceste bo betonirane, ena tretjina in sicer na klancih, pa asfaltirana. Cesta je dolga 6.400 m. Širina ceste bo 6 metrov kakor na cesti St. Vid—Jepeca, z banketi vred pa bo cca. široka 8 m. Delo mora biti končano do julija prihodnjega leta. Stroški bodo znašali okrog 9,5 milijona din.

— I. zvezne banovinske razstave malih živali v Ljubljani ne bo zaradi pomanjkanja sile tem odpadajo tudi vse ostale prireditve navke in parkietje v Ljubljani. V zvezi Zvezne društev malih živali ter je vse preloženo na prihodnje leto. V okviru vselejne bo letos prirejena samo I. zvezna efektivna loterija s krasnimi dobitki, kakor 3 motor, 2 kolesa, 20 moških in damskih koles, 2 šivalna stroja, 2 radioaparata, spalnica, harmonika, kuhinja, fotoaparati, zaboj sladkorja, blago za moško obleko, blago za žensko obleko, kladra drv, vreča moke, 2 kosi, 2 ovi, kurnica ter okrog 400 ostalih dobitkov v vrednosti 80.000 din. Cena posameznih srečk je 5 din. Srečke so napredaj v pisarni zvezne, Ljubljana, Karunova ul. 10. pri vseh rejstih organizacijah, v ljubljanskih trafikah in na vselejnu v paviljonu F, kjer bodo glavni dobitki tudi razstavljeni.

— B'ograd se modernizira. Odstranjevanje tako imenovane »sramote prestolnice« — kraja Jajčana Male se nadaljuje. Beograjska mestna občina je namreč odredila, da je treba do 5. septembra porušiti še nadaljnjih 115 hiš, ki so bile zgrajene na teritoriju mestne občine brez njenega dovoljenja. Ubodni lastniki teh hiš bodo dobili škodo povrnjeno.

— Kongres trgovcev in proizvajalcev sadja. Dne 27. in 28. avgusta bo v Banji Koviljaci kongres trgovcev in proizvajalcev sadja iz vse države. Organizacijo kongresa je prevzelo združenje izvoznikov za kraljevino Jugoslavijo. Prometni minist' r je dovolil 50% popust na železnica vsem udeležencem kongresa.

KINO »SLOGA« — tel. 27-30
Ronald Colman, Madeleine Carroll
JENIK NA DVORCU ZENDE
Odlična filmska umetnina odlikovana na Bienalu v Benetkah.

— Samomor škalskega mojstra. Glede na članek, ki smo ga včeraj priobčili pod tem naslovom, smo naknadno prejeli še nekatere informacije. Pokojni Campelli, ki je v navalu hipne duševne zmedenosti izvršil samomor, da se je obesil, ni bil v tovarni na Grosupljem zaposlen kot škalski mojster, delal je kot kralevec. Tudi mu ni bila v zadnjem času reducirana plača in zato to dejstvo ni moglo vplivati nanj depresivno.

— Zasledovanji zaradi vlomov. Orožniki zasledujejo zaradi vlomov in tatvin 26-letnega Jakoba Hochkrauta, ki je doma iz okolice Zagorja. Hochkraut, ki se potepa iz kraja v kraj po celjskem in mariborskem okraju, je te dni vplnil tudi v trafiko Ivana Drakslerja v Hrašniku, kjer je ukradel za 2600 din raznih tobaknih izdelkov, kolkov, znamk in drugih vrednosti. V hišo posestnika Tereze Divjak v Zalogu je vplnil 40-letni cigan Ivan Huber, ki se izdaja tudi za Jakoba Gartnerja, in ji odnesel okrog 300 din, več srebrnine in nekaj modre ženske obleke. Ciganski vlomilec je oškodovani Divjakovi za 2000 din vrednosti. Okrog Skočjana na Dolenjskem se že več tednov potepa neki Anton Strbenec, ki ima na vesti več vlomov in zidance in v hiše. Orožniki nevarnega zlikovca zamen zasledujejo, ker se skriva pred njimi po gozdovih.

— 5000 vinskih trt so mu posekali v eni noči. Iz Šibenika poročajo o vandalskem zločinu. Vinogradniku Andriju Vlahovu iz Prve Sepurine so njegovi sovražniki v eni noči uničili vse vinograde. Posekali so mu okrog 5000 trt in mu napravili 50.000 din škode. Zdi se, da so morali zločinci sekati celo noč in da jih je bilo najmanj šest na delu.

— Tutankamnov skarabej prodan v Zagreb. V hotelu Lisani v Novem je bila te dni izvršena drzna tatvina in je tat nemškemu turistu Benu Schöllerju iz Koblenza odnesel razne dragocenosti, vredne 100.000 din, med njimi tudi nakit iz grobnice faraona Tutankamna, tako zlato bršče s faraonovim grbom prešan s skarabejem in žensko verigo z obeskom skarabeja. Policija je o tatvini obvestila vse draguljarje in zlatarje po raznih mestih, zlasti v Zagrebu. Policija je imela srečo. V kriminalni urad v Zagreb je prišel namreč zlatar Franjo Kajzer in povedal, da mu je neki mladenič prodal več dragocenosti za 150 din. Policija je na podlagi podanega opisa pravilno domnevala, da je hotelski tat Dra. goljub Mitrovič, za katerim je izdala tirnico. Prijeli so ga v Osijeju in ga prepeljali v Zagreb, kjer je priznal tatvino in povedal, da je dragocenosti za smešno ceno prodal v Zagreb, Karlovec, Ogulinu in Našicah. Ko so Mitroviča peljali iz Zagreba proti Novem, da ga tam podrobno zaslišijo, se mu je posrečilo, da je blizu Ogulina pobegnil.

— Transfuzija s konjsko krvjo. V Sarajevu je bila nedavno izvršena prva transfuzija krvi na ruski način, namreč s konjsko krvjo. Ta transfuzija je bila izvršena nad kmetom Velimirov Božićem, ki je bil zelo anemičen in so se zdravniki samo zaradi tega lotili tega načina prenosa krvi, ker se je pri njem pojavila sepa zaradi slabih zob. Čeprav so mu vse izpušili, so vseeno izvedli transfuzijo. Sepse pa ni bilo mogoče ustaviti in je Božić včeraj umrl. To je prvi primer, da je bila izvršena transfuzija konjske krvi v naši državi.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo delno oblačno in spremenljivo vreme. Včeraj je deževalo v Mariboru in Zagrebu. Najvišja temperatura je bila v Splitu 27, v Dubrovniku 24, v Zagrebu, Beogradu in v Rabu 23, v Ljubljani 22, v Sarajevu 21, v Mariboru 20,4 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,3, temperatura je znašala 12,8 stopinj.

— I. Mezna počitniška kolonija v Metliki. Iz Metlike se vmejo kolonisti jutri v soboto z vlakom ob 14.50. Starše vabi mestno poglavarstvo k sprejemu svojih otrok na glavni kolodvor.

— Obveščilo in prošnja javnosti. TKD Atena pripravlja umetnostno razstavo v Jakopičevem paviljonu v času od 9. do 23. oktobra t. l. pod naslovom »Otrok v sliki in plastiki naše umetnosti«. Vabimo umetniške kroge, da se odzovejo razstavi z odgovarjajočimi svojimi deli, enako posebno zasebne lastnike primernih slik, grafiki, plastik in skulptur, da nam javijo svoje naslove, če so voljni dati nam iste v ta namen na ekšno razpolago. Sporodila je nasloviti na pisarno TKD Atena, Prečna ulica 2. Pri strogem izboru razpoložljivih umetnin bo sodelovala žirija akademskih slikarjev. Razstava bo zavarovana. Sprejemala se bodo dela iz leta 1800. in naprej, starost upodobljenih otrok pa ne sme presegati pubertetne dobe. — Društvo prireja razstavo s propagandnih, strogo umetniških vidikov in iz gmočnih razlogov v korist našega otroka s stalščja svojega delokroga. — Ne dvomimo, da bi razstava ne zanimala najširše javnosti. Ker je rok za prijave in priprave zelo kratek, prosimo čim prejšnjo odziva. Slike se bodo do časa razstave shranjevale v prostorih Narodne galerije. — Odbor.

— I. Na I. drž. realni gimnaziji (v Vego-ri ulici) bodo popravni izpiti 29. in 30. avgusta po razporedu, ki je objavljen na deski v šolski veži. Vpisovanje učencev v I. razred bo v ravnateljevi pisarni 1. in 2. septembra. Lanski učenci se bodo vpisovali v svojih učilnicah 3. septembra dopoldne. Vpisovanje učencev z drugih zavodov bo v ravnateljevi pisarni 5. septembra dopoldne.

— I. II. drž. mešana mešana. Šola v Zg. Siki. Popravni izpiti bodo 30. in 31. avgusta. Vpisovanje bo 1. 2. in 3. septembra. V I. razred se sprejemajo učenci in učenke, ki so brez slabe ocene dovršili IV. razred ljudske šole. K vpisu morajo učenci in učenke prinesiti potrdilo o plačanem davku, zadnje šolsko izpričevalo in pri vpisu v prvi razred tudi krstni list. Brez potrdila o plačanem davku se ni mogoče vpisati! Podrobna navodila na šolski oglasni deski.

— I. Operna pevka ga. Zinka Kunč-Milaznova, ki je v zadnji sezoni nastopala z največjimi uspehi v operi Metropolitan v New Yorku in pela na koncertih pod vodstvom slavnega dirigenta Toscaninija, bo gostovala v operi v soboto 3. septembra. Peta bo naslovno vlogo v operi »Giocandit. Na ta edini nastop slavne pevke v naši operi že danes opozarjamo občinstvo.

— Odbor Učiteljskega pevskega zbora »Emil Adamič« poziva vse svoje članke-pevce, da pridejo takoj k pevskemu tečaju, ki se vrši v Glasbeni Matici v Ljubljani. Tečaj bo trajal do vstopnega 27. t. m.

— I. Umetnostno zgodovinsko društvo vabi udeležnike izleta v Benetke, da se zbere v soboto ob 1. ponohi na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Skupen železniški voz je naročen. Odhod ob 13.4.

— I. V kapeli starokatoliške cerkve v Ljubljani ne bo v nedeljo 28. avgusta službe božje zaradi cerkvenega opravila na Jesenicah.

— I. Popoldanske predstave v kinu Unionu. Od jutri naprej bodo v kinu Unionu zopet redno vse popoldanske predstave in so s tem zopet uvedene prejšnje redne predstave: ob delavnikih ob 16., 19.15 in 21.15; ob nedeljah in praznikih pa ob 15., 17., 19. in 21. Popolni vrstni red predstav velja tedaj že od sobotne premiere filma »Moč ljubavne naprej.

— I. Izgoni iz Ljubljane. Policijska uprava je odredila izgon več nepopolnletnih deklet ter drugih nepridipravov iz Ljubljane. Za dobo 3 let so izgnane iz ljubljanske policijskega okoliša 24-letna Elza Kucuvan iz okolice Slov. Konjice, Jožeta Mohar iz Kresnice, bivša služkinja Marija Tanko iz Koveškega sreza, za nedoloten čas 18-letna Antonija Janež iz Čabra, za dve leti Marija Humar iz okolice Škofje Loke in Frida Mihelič iz koveškega okraja.

— I. Gostilna Martine Zg. Šiška. Naravnata vina, dobra kuhinja. Vsako nedeljo koncert jazz orkestra! Plesne dvorane! Vrt!

Iz Celja

— Veliko strelsko tekmovalje. Celjsko strelsko okrožje bo priredilo jutri popoldne in v nedeljo 28. t. m. okrožno nagradno strelsko tekmovalje na strelišču v Pečovniku pri Celju. Tekmovalce bodo ekipe za prehodni pokal strelskega okrožja, posamezniki in mladina. Določenih je 30 lepih nagrad. Razdelitev nagrad bo v nedeljo ob 17. na strelišču. Tekmovalja se bo udeležilo mnogo strelskih družin in njihovih članov.

— Prva podsavzna prvenstvena tekma v jesenski sezoni bo v Celju v nedeljo 28. t. m. Kot prvi par se bosta srečala ob 16.30 na Olimpijskem igrišču v Gaberju SK Jugoslavija in SK Atletik. Tekma bo gotovo prav zanimiva in živahna. Ob 15. se to istotam pričenja poskusna tekma med SK Borutom iz Gotovelj in kombiniranim moštvom SK Celja.

— Dve nesreči. V Brdcah pri Konjicah je v terek zgrabila slamerčnica 8-letnega posestnikovega sina Franca Ambroža za levo roko ter mu jo zlomila in poškodovala tudi dlan. V rudniku v Ljuboh je padel v sredo dopoldne jamski vozilec na 28. letnega rudniškega peznika Franca Podlesnika iz Zagrebena pri Grižah in ga močno poškodoval po glavi. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

Iz Radeč

— Nagradno kegljanje družbe sv. Cirila in Metoda. V nedeljo se je vršilo prvo oz. roma drugo veliko kegljanje na dobitke. Prvo bi se imelo izvršiti že v nedeljo teden, ki pa je odpadlo, nadi premale udeležbe in zanimanja za kegljanje. To nedeljo sicer ni bilo prevelikega obiska, vendar pa so pridno kegljali in s tem gmočno podprli potrebno družbo. Po nedeljskem tekmovalju vodi g. Dolinar Franc s 16. keglji v treh lučajih. Odločitev bo padla v nedeljo, ko bo zaključek tekmovalja in razdelitev lepih nagrad. V nedeljo vsi zavedni Rade-

čani na vrt ga. Hneljeve junaško v borbo! — Naslednji splov. V ponedeljek jutraj je nasledel splov s dvema splavaricama sredi Save, na tako zvanem otoku, ki pa ga je voda preplavila in ravno to je splavarja pre-motilo, ki sta mislila, da je Sava na tistem kraju globoka kakor drugod. Polovico splavakraku globoko odplavila naprej in s va je voda kmalu odplavila naprej in s njim seveda tudi enega splavara. Drugi njim tovariš pa se je zamašil, da bi rešil splov. Na njegovo klicanje sta ma hitela dva splavarja s čolnom na pomoč. Končno se jim je po dolgem trudu v dežju in skro do pasu v vodi, le posrečilo splav rešiti. — Nogometna prireditelja. Za nedeljo je povabil tukajšnji športni klub »Radeček« v goste privrazen klub SK Turbivje. Pričetek tekme bo ob 4. popoldne na igrišču na Njivicah.

Iz Laškega

— Za skupno življenjsko pot sta se odločila g. Anton Zupan, železniški uradnik v Lescah pri Bledu, ter gospodična Marija Komarček, ki sta se poročila včeraj v to- kajšnji nadžupni cerkvi.

— Smrti je rešila življenjskih tegob 50-letnega Miha Uršiča, iz Tolmina. Uršič je bil po poklicu natakari; bil pa je epileptičen, in zato že dalje časa brez posla, ter je moral nazadnje prosjačiti. V nedeljo je gredoč skozi vas Debro pri Laškem dobil zopet napad ter je obležal na cesti, kjer je kmalu izdihnil. Slučajno mimo se vozeči dr. K. iz Celja je ugotovil, da ga je zadela tudi kap, kateri je podlegel. Uršiča so prepeljali v mrtvašnico laškega pokopališča.

— Gasilski dom bomo vendar končno tu, di v Laškem dobili. Tukajšnja gasilska četa je — kakor se čuje — kupila objekte bivše tovarne umetnega škričla, katere bo preuredila v prvi vrsti za gasilski dom ter za stanovanja.

— Običuten padece temperature je povzročil zadnji dež. Dočim je kazal toplomer v nedeljo še 30 stopinj, je padlo v ponedeljek živo srebro na 10 stopinj. Kaže, da so se pričele tudi že lastavice zbirati ter se ne bodo dale več presenetiti kakor lansko jesen, ko jih je zaradi nenadnega snega mnogo poginilo. Bliza se pač jesen in mesto jazza bo zapel lovski rog.

Iz Gornje Radgone

— Novo postajno poslopje in ovire v prometu. V 20. letu obstoja Jugoslavije bo uresničena dolgaletna težnja obmejnega prebivalstva: naš obmejni trg dobi novo zidano postajno poslopje, ki bo izpodrinilo majhno leseno barako, ki niti najmanj ni ustrezala potrebam velikega obmejnega prometa. V dolgi 14letni borbi tržanov za novo poslopje so bili mnogostevilni komisijski ogladi, ki so brez dvoma stali mnogo več kakor znaša kredit za novo postajno poslopje. Gornja Radgona dobi sedaj postajno poslopje, ki bo slično postajnemu poslopju v Ptuj. Skladišče je bilo te dni odstranjeno in izkopani so globoki temelji za novo zgradbo. Delo naglo napreduje, ker mora podjetnik dograditi stavbo v surovem stanju do 18. oktobra t. l. Nekoliko ponesrečeno je samo to, da se je pričetek gradbe zavlekel celo leto zaradi licitacij, izmed katerih prva ni uspela, ter začela graditev prav v času nastopa izvozne sezone, ko je promet na tej obmejni postaji najbolj živahen, zlasti letos, ko cvete sadna kupcija. Mnogi izvozniki so z nakladanjem zaradi pomanjkanja prostora na postaji Gornja Radgona silno ovirani.

— Karambol. Na ovinku skozi vas Lutverce v Apaški kotlini se je vozil nedavno pekovski pomočnik iz Gornje Radgone Karel Fekonja s težkim motorjem. Vozil je po desni strani, nasproti pa je privozil po levi strani, torej v isti smeri, kolestar L. Steyer iz Črncev. Karambol je bil neizogiben in kolestar je obležal z zlomljenim nogo in ključno kosto ter zverženim kolesom. Prepeljali so ga v bolnico v nemško Radgono. Motorni vozač ni utrpel nikake poškodbe.

Iz Novega mesta

— Vpisovanje v drž. mešano mešano šolo v Novem mestu bo 1. 2. in 3. septembra od 8. do 12. dopoldne. Dne 1. septembra bo vpisovanje v I. razred. Doselej prijavljene deklice bodo sprejete v ta razred po predložitvi potrebnih dokumentov. Tega dne bodo drugače sprejeti v prvi razred sami dečki. Dne 2. septembra bo vpisovanje v II. in III. razred, 3. septembra pa v IV. razred. Tega dne pridejo na vrsto evetnelecne še nekatere deklice, če bo 8 prostora zanje v I. razrdu. Zamudniki II. in III. razreda se tega dne lahk, tudi zglašijo. Vsakdo naj prinese k vpisu potrebne dokumente, novinci izpričevalo o dovršeni ljudski šoli ali kakakega razreda višje ljudske oziroma srednje šole. Popravni izpiti bodo 3. septembra ob 8. dop. Ostali izpiti pa 5. septembra ob isti uri. Sv. maša bo v petek 9. septembra ob 8. v kapiteljski cerkvi; začetek pouka pa v soboto 10. septembra.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti, trajave beseda Dtn 1.—, davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

DEŽNE PLASČE

balon svila, vetrne sukničice, obleke, perilo i.t.d. si nabavite najbolje in najceneje pri PRESKERJU, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

POZOR!

Kupujem in prodajam rabljene čevlje. Potrebujem večjo množino moških čevljev. Klavžer, Vošnjakova 4. 3008

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

DVA GOSPODA

in enega sestanovaleca sprejemam na stanovanje. Sobi sta separatni. V kopalnici na raspolago gorila in mrzla voda. Naslov pove uprava »Sl. Narodac« 2008

ENOSOBNO STANOVANJE

cestno pritičje, blizu živilskega trga, oddam 2 do 3 osebam. Pripravno tudi za pisarno ali mali obrt. Pismene ponudbe na upravo »Sl. Narodac« pod »360 Dine«.

DVA DWAKA (INJI)

sprejemam na stanovanje. Vprašati Strossmajerjeva ulica 23, Maribor. 3008

4. SEPTEMBRA od 13. do 18. URE

vs v

Postojsko jamo

VELIKA PODZEMSKA VESELICA

Prijave se sprejemajo do 31. avgusta pri vseh biljetarnah »PUTNIKA« v Sloveniji.

Nevaren požar

Gornja Radgona, 25. avgusta
V sredo zvečer je izbruhnil požar v gospodarskem poslopju gostilničarja Henrika Rogana v Gornjem Cmureku. Ker je bilo v poslopju spravljeno precej sene in slame, se je požar bliskovito razširil in so le težko na kraj nesreče prihiteli gasilci iz nemškega Murecka ter Zepovcevi in pač omejili požar, da se ni razširil še na stanovanjsko poslopje. Hlapec, ki je spal v gospodarskem poslopju, je dobil hude opekline ter je bil prepeljan v bolnišnico. Domnevajo, da je bil požar podtaknjen, kakor doslej že dvakrat, vendar pa je bil obkarn pravčasno udušen. Orožništvo je požigalce na sledu.

Neurje v Slov. goricah

Gornja Radgona, 25. avgusta
Hudi nalivi zadnjih dni nikakor ne vplivajo blagodejno na letošnje vinsko letino. Zlasti je napravilo precejšnjo škodo neurje v terek in sredo. Proti poldnevno so se zgrnili nad Slovenskimi goricami temni oblaki, iz katerih se je vsipala precej časa suha toča, ki je napravila zlasti v gornjradganskem okolišu po vinogradih in drugih nasadih precejšnjo škodo. Toča zadnjih dni je opustošila vinograde do 25%, ni pa še pričakovati stalnega legega vremena, ki bi blagodejno vplivalo na dozorev.

SOKOL

Akademija mednarodnih tekmovalcev

Jutri popoldne nastopijo naši najboljši sokolski tekmovalci in tekmovalke. Takoj po praskem vsesokolskem zletu in mednarodnih tekmah so se doma krepko lotili dela že za prihodnje tekme. Znano je, da so doslej sokolski tekmovalci izvojevali na olimpijskih igrah in mednarodnih tekmah največ zmag. Borba na mednarodnem pozorišču je vedno težja. Toda tega se naši borci ne strajo. Hočejo s krepkim in vztrajnim delom premagati vse ovire. Sadežni priprav pokazujejo na tekmovalni akademiji. V A) skupini se bodo kosali med seboj poznani sokolski mednarodni tekmovalci bratje: Primož Jože, Pristov Janez, Gregorka Boris, Skrbinskih Milos, Boltičar Stevo, Porenta Janez, Malmarič Janez, Wildman Oti, Longyka Bogomir. Tekma bo obsegala poljubne vaje na bradli in na krogih ter proste vaje. Razen tega pa bodo nastopili še na konju in na krogih. Tekmovalci B) skupine, v kateri so telovadci višjega oddelka, bodo tekmovali v obvezni vaji na bradli in v poljubni vaji na drugo. Tekmovalke bodo nastopile na gredi in na bradli. Svojo izurjenost bodo pokazali člani v vrhunskih prostih vajah, članice pa v vajah s kiji, ki jih je sestavil za mednarodno tekmo v Pragi br. dr. Viktor Murnik, in za katere so dobile polno hvala in priznanja. V določenih orodjih se bodo tekmovalci in tekmovalke javno ocenjevali. To ocenjevanje, ki bo razglašeno po posebnem poročevalcu bo nedvomno povečalo zanimivost. Pri ocenjevanju pa bo lahko sodelovalo tudi občinstvo. Vsakdo dobi za to tekmo posebno knjižico z navedbo tekmovalcev in rubrikami, kamor bo mogli zabeleževati svoje ocene.

Da omogočimo udeležbo vsakomur bo vstopnina nizka in sicer: sedeži na tribuni 8 din, pred tribuno in drugod po 6 din, stojšča po 4 din, a za sokolski naraščaj v prodajalni po 2 din. Vstopnice se bodo dobile v pisarni ljubljanskega Sokola med uradnimi urami. Oskrbite si jih pravčasno. Vabimo vse sokolske prijatelje, da podprejo naše borce v njihovih stremeljenjih. Jutri ob 17. vsi na letno telovadišče ljubljanskega Sokola v Tivoliju.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Š A H

Turnir v Osijeju

Lešnik in Rabar si delita prvo in drugo nagrado

Predsmočajnim je bilo odigrano predzadnje kolo šahovskega amaterskega turnirja v Osijeju, na katerem je prišlo do velikih presenečenj in do spremembe plasmaja. Rajković je premagal Cindriča, Bayer in Turk sta remizirala, prav tako Carey in Müller ter Jonke in Pavlovič. Sikošek je porazil Spasojevića, Šubarić pa je izgubil proti Marinkoviću. Druga velika senzacija predzadnjega kola je bil poraz Lešnika, ki so ga že smatrali za bodočega mojstra. Porazil ga je Avirovič. Šiška je z vodčim Rabarjem remiziral, čeprav je imel ta kmata več. Včeraj dopoldne so odigrali zadnje kolo. Lešnik je samo remiziral s Turkom. V drugi partiji je poskrbel za senzacijo Avirovič, ki je porazil Šiško. Martinović in Rajković sta remizirala, prav tako Müller in Jonke, a tudi Sikošek kljub boljši poziciji ni napravil Pavloviču izsilil drugega kakor remis. Šubarić je porazil Spasojevića.

Končno stanje je naslednje: prvo in drugo nagrado si delita Lešnik in Rabar po 10 in pol, tretji je Šubarić z 10, četrti, peto in šesto nagrado si dele Avirovič, Pavlovič in Šiška z 9 in pol, sedmo in osmo Carey in Rajković z 8 in pol, deveto Martinović z 8 točkami. Brez nagrade so ostali Jonke kot deseti s 7 in pol točko, sledi Sikošek 7, Müller in Turk s 6 in pol, Bayer 4 in pol, Cindrič 4 in Spasojević brez točke.

Ker sta Lešnik in Rabar dosegla enako število točk, morata po propozicijah in pravilniku odigrati dvoboje dveh partij, ki ga bosta najbrž absolvirala v Zagrebu. V splošnem je na turnirju zbudilo pozornost dejstvo, da se je naš Sikošek, ki je sicer tretjeinšestdeset let najbolj podkovanih šahistov in najbolj solidnih igrajev, tako slabopaliral.

PRIVATNA DVORAZREDNA TRGOVSKA ŠOLA s pravico javnosti

ZBORNICE ZA TRGOVINO, OBRAT IN INDUSTRIJO V LJUBLJANI

Ustanovljena: Z odlokom Ministrstva trgovine in industrije I Br 2728/N z dne 4. avgusta 1938.

Lastnik zavoda: Zbornica za trgovino, obrat in industrijo v Ljubljani.

Vpisuje učence (ke): V ponedeljek 29. avgusta in naslednje dni.

Vpisovanje se vrši: Trgovski dom, pritičje levo, Gregorčičeva ul. 27.

Kako se vpisujejo učenci (ke): Osebo in v spremstvu staršev ali njih namestnikov.

Za vpis potrebni dokumenti: Rojstni list in spričevalo o mali maturi ali o završnem izpitu na meščanski šoli.

Vpisnina: Din 100.—, ki jih je treba položiti pri vpisu.

Ukovina: 10 mesecev po Din 250.—. Plačuje se trimesečno vnaprej, le v izrednih slučajih vsak mesec vnaprej.

Pričetek rednega pouka: Se sporoči pri vpisu.

PRAVICE IN UGODNOSTI ZA UČENCE IN ABSOLVENTE PTS.:

1. dijaške ugodnosti na železnica;
2. rodbinske doklade;
3. otvoritev ali prevzem poljubnega trgovskega podjetja na lastno ime;
4. dovršena PTS ima veljavo 6, dovršeni 1. razred PTS pa 5. razredov gimnazije;
5. po dovršeni PTS možen prestop v III. razred trgovske akademije;
6. pri vojakih dijaški rok, napredovanje za rezervnega narednika.

Glede vpisa, disciplinskega reda in izpitov kakor tudi glede celokupnega poslovanja šole veljajo natanko isti predpisi kot na državnih dvorazrednih trgovskih šolah.

Lep dar: Zgodbe brez groze

SENO

prvovrstno v balah, iz komisijske zaloge prodaja Javno skladišče TURK, tel. 30-73

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVILJA je

Ljubljanci širijo slinavko in parkljevko

Najbolj živahno zatiranje te nesrečne kuge je bilo
v nedeljo

Ljubljana, 26. avgusta
Slinavka in parkljevka je zelo nevarna
bolezen in priznati je treba, da se tega
dobro zavedajo naši dobri Ljubljanci.
Samo povprašajte mesarje — seveda di-
skretno in s primerno mero ogorčenosti —
ali res mešani zadnje čase ne upajo je-
sti govejega mesa, ker se bojijo, da bi
postali slinavi in parkljevski. Mesar bo
morda samo vzdihnil ali pa bo prisljal
vprašanje: če ste pa njegov dober znanec,
bo začel robaniti nad meščansko nalyno-
stjo ter strahopetnostjo. Da, mešani so
previdni; kdove, kaj se ti lahko pripeti
in kakšne muke boš moral trpeti, če je bilo
m so po naključju slinavo ali parkljevko
živela vegetarijanska hrana! Solata pač
nima slinavke in parkljevke — zakaj bi
jedli meso!

Tako se je torej po zaslugi glasov o bo-
lezni parkljevke začelo širiti v Ljubljani
vegetarijansko gibanje brez vsake pose-
bne moderne propagande. Seveda, ljudi je
še vedno, dovolj, ki jedo meso, in nekateri
med njimi celo vedo, da živinska bolezn
človeku ne more do živga, četudi poje
krevetke parkljevke. Toda proti nje-
vednosti se dandanes ne bojujejo niti več
bogovi, ker so že zdavnaj obupali nad
ljudmi.

Samo po sebi se pa razume, da parkljev-
ki posvečajo veliko pozornost na tako zva-
nili pristojnih mestih, čemur se nekateri
Ljubljanci čudijo, ne glede na to, ali
jedo goveje meso ali ne. Nekaj časa je
vladala v Ljubljani velika bojazn, da
bi živinske bolezni ne razširili iz mesta. Zna-
no je sicer, da je bila bolna živina — re-
kaj volov, namenjenih za zakol — uvože-
na v Ljubljano in da so v klavnicu ogo-
stili med čredo, menda pri treh volih si-
navko in parkljevko. Vole so seveda ta-
koj zaklali, a kljub temu je bilo vse me-
sto proglašeno kot nevarno za parkljevke.
Ukrenili so vse potrebno, kar je menda v
človeških močeh mogoče, da bi se bolezn
ne razširila čez mestne meje. Zato ni bi-
lo le predpisano, da ne sme iz mesta no-
bena živa žival iz vrste parkljevke, temveč
da je treba skrbno desinficirati tudi obe-
te in celo kolese ljudi, ki zapuščajo me-
stni teritorij. Na mitnici so bili veliki de-
bri napolnjeni z desinfekcijskimi sred-
stvi in nesrečni mitničarji so neprestano
ponoči in podnevi preganjali strašno ku-
go. Nič ne sme iz mesta, da bi mu prej
na zmolihi čevljev in še nog za natečje,
slehnemu pešcu in kolešarju so pruge-
dali podplate (in mitničarji se še vedno
čudijo, da toliko meščanov brusi živce

podplate v pretrkanjani obutvi), prekra-
čili so tisoče koles, odrgnili nešteto kmeč-
kih voz in umili kdove kolikim mrham ko-
pita. Samo avtomobilskih pnevmatik niso
umivali, ker se jih menda kuga bolj iz-
ogiblje kakor luknjastih podplatov.

Najbolj živahno zatiranje te, nesrečne
kuge je bilo na mitnici v nedeljo, ko so
mešani romali v trumah širit slinavko
in parkljevko na Rudnik, Posavje in v št.
Vid — naravnost v gostilne. Lahko si mi-
slite, da takšne množice preneso na va-
gane kuge, da bi moral slinavko in park-
ljevko dobiti celo cvček v vseh okoliških
gostilnah. Meščani so sploh nevarni. V ne-
deljo so se poveličili že prelevili v izlet-
nike iz kopalcev, zato jim knajpanje na
mitnici ni bilo posebno všeč. Priznati je
treba, kaj bi tajili, da so nekatere dame
indiskretno cvlile, ko so pomakale v broz-
go deviško bele čevljičke in ko so ugotov-
ile, da jim sila blagoslov desinfekcije
navzgor po samih sivilnih nogavicah, v re-
sniči čudovito, kako slabo funkcionira
naša poročevalska služba, da ni doslej še
nič ugotovil: V nedeljo je bila desinfect-
cirana skoraj vsa Ljubljana in uničene je
bilo strašne kuge za vsa kranjska d-žela
na samih ženskih nogavicah.

Toda Ljubljanci so kljub temu širili
nevarno bolezn, kajti pri splošni ofen-
zivi smo pozabili, da se iz mesta ljudje
tudi vozijo — z vlaki, avtobusi in celo
tramvaj — širili parkljevko tja proti št.
Vidu. Nepregledne množice meščanov so
potovale v nedeljo z vlaki iz Ljubljane,
a nihče jim ni desinfectiral podplatov. Po-
zabili ste pa tudi na letala, na to vražjo
iznajdbo, ki širi parkljevko celo po zra-
ku. Skratka, Ljubljanci bomo, če že ni-
smo, okužili vsa milo čemovino.

Zdaj so pa menda predpisi nekoliko mi-
lajši in mitničarji ne love več neposlušnih
hlapev, ki so se izogibali čebrov z de-
sinfectijsko črbo. V ponedeljek se je
spremenilo vreme in zdaj smeš iz mesta,
ne da bi se kdaj pmenil zate. Le nekateri
kmetje, ki se vozijo domov iz mesta s
svojimi konjički, še hodijo h krstu, kajti
kdove, če v resnici ni okuženo vse mesto,
saj meščanom ne smeš nikdar ničesar za-
upati. Bolje je, da se počkaš v vodi, če
te nič ne stane in če že nič ne koristi,
škodovati tudi ne more mnogo. Nazori o
Ljubljanski živinski kugi se torej nekoliko
spreminjajo in najbrž se tudi najprej
nejsi mešani ne bodo več dolgo bali go-
vedine. Vsaj po prvem se bodo mnogi iz-
neverili vegetarijanstvu.

Eden iz našega podzemlja

Izgnanec in kriminallec Anton Repe zopet obsojen —
Kdo je oropal ubitega delavca Antona Hafnerja?

Ljubljana, 26. avgusta
Brezposelni trgovski pomočnik Anton
Repe je po starem običaju pristnih krimi-
nalcev tajil krivdo pred malim senatom.
Obtožba državnega tožilca, ki jo je zastop-
al dr. Leo Pompe, je je dolžila vlovu in
tativne denarja v stanovanju Antona Fa-
ganele v Dravljah ter delomrznosti. Obtož-
ba je bila utemeljena s pričevanjem priči,
ki so videli Repeta v Faganelovi hiši na
dan vlovu dne 27. julija in s pričevanjem
Repetovega znanca, ki je potrdil, da je
imel tisti dan Repe nad 600 din pri sebi.
Senatu je predsedoval s. o. s. g. Brelih s
sodnikom g. Gorečanom in g. Kovačem.
Zagovarjal je obtožena ex offio dr. Maček.

Razprava proti Repetu je razkrila življe-
nje ljubljanskega podzemlja. Repe je bil
že 18 krat kaznovan zaradi tatvin in vlo-
mov, večkrat je na kazni robije in stroge
zapore. Vojaško sodišče ga je obsodilo
pred leti na 26 mesecev zaporu. Gre za sta-
rega kriminalca in izgnanca, ki se družil
s sumljivimi ljudmi svoje vrste. Priče, ki so
ga poznale in bile iz njegovega tovarniške-
ga kroga, niso bile nič manj sumljive nego
obtožene sam. Ko je Repetov branilec
predlagal zaslišanje novih priči iz Repeto-
vega okolja, je senat predlog odklonil, ker
bi pričam ne šla vera, četudi bi izpovedale
kaj razbremenilnega. Predlagane priče so
bile sodnikom že znane iz raznih procesov.

Obtožene se je zagovarjal, da mu je dal
denar, katerega je kazal eni izmed priči ti-
sti dan po vlovu pri Faganelu, neki nezna-
nec, za katerega je Repe nosil na Jesenice
tihotapsko blago. Med preiskavo in pri za-

slšanju na sodišču Repe ni hotel povedati,
kdo je skrivnostni neznanec z Jesenic,
od katerega je dobil denar. Včeraj je pa ime
tega neznanca povedal. Sodniki že vedo,
kako je z neznanci, ki v zagovoru postane-
jo znanci, kadar obtožencu teče voda v
grlo, zato takih skrivnostnih nezancev ne
iščejo po svetu, da bi jih zaslišali.

Neka priča iz Dravlj je popisala mo-
škega, ki je prišel na dan vlovu iz Fagane-
love hiše. Popis se je ujemal z znanostjo
Repetovega znanca, ki je potrdil, da je
Repe kazal stotake, češ da je »mater zru-
šila in da se mu bo zdaj dobro godilo ne-
kak časa. Hotel je reči, da je materi izva-
bil denar. V resnici ga je ukradel Fagane-
lu in ga je v nekaj dneh zapravil s popi-
vanjem in balinanjem po gostilnah. Da bi
se izmazal, si je Repe celo izmisli tatvino
zlatnine, ko so ga zasliševali na policiji.
Zanikal je seveda tudi, da bi se potepal
brez dela, češ da mu je mati po poroki
dala dva jurja, s katerima je živel zadnje
mesece.

Senat je razsodil, da je Repe kriv po
obtožbi. Prisodili so mu eno leto in dva
mesece robije. Repe je kazni sprejel. Menil
je, da mu nič drugega ne kaže in da mo-
ra pač tako biti, ako mu sodišče ne verja-
ne, da je nedolžen.

ZAGONETNA SMRT DELAVCA HAFNERJA

Dne 6. julija zjutraj so bili orožniki na
Bledu obveščeni, da je nekdo zaklal delav-
ca Jožeta Hafnerja, ki je bil zaposlen pri
regulacijskih delih na Bledu. Kmalu nato

se je oglasil na orožniški postaji delavec
Rudolf Oselj, ki je priznal, da je Hafner-
ja v silobranu zabodel z žepnim nožem.
Orožniki so našli Hafnerja pod nekim ko-
zolecem b mrtvega. Državni tožilec je Os-
lja obtožil zločinstva po § 178-II. k. z.

Na glavni razpravi je Oselj včeraj pri-
znal, da je Hafnerja nehoti zabodel v vrat
in v grlo. Prerezal mu je vratno žilo odvo-
dnico in sapnik, tako da je bila smrt neiz-
ogibna, ker je Hafner takoj izkrmel in se
tudi zadušil. Usodnega dne sta Oselj in
Hafner z družbo tovarišev popivala po raz-
nih gostilnah. Med obema je vladalo že
staro sovraštvo. Proti jutru je šel Oselj
spat na kozolec, Hafner je pa prišel za
njim. Oselj je trdil, da ga je hotel Hafner
zlorabiti. Priče so potrdile, da je imel Haf-
ner abnormalno nagajenje do moških.
Oselj se je branil, ko ga je Hafner prijel
za vrat in ga začel daviti in ko je naredil
kretinjo, kakor da išče nož v žepu, je Oselj
vzel iz svojega žepa nož in je začel udri-
hati po Hafnerju. Hotel se je oprostiti iz
Hafnerjevih rok.

Priče so izjavile, da je imel Hafner pri
sebi več stotakov, orožniki pa niso našli
pri njem po uboju nobenega denarja. Mor-
da je kdo ubitega Hafnerja pod kozolecem
še oropal, med tem ko je Oselj šel na oro-
žniško postajo prijaviti svoje dejanje. Nepo-
jasnjeno je bilo, kako je Hafner zletel s
kozolca precej globoko na tla, ker je Oselj
trdil, da je žrtve obležala na podu. Smrt
delavca Hafnerja je vsekakor zagonetna.

Senat je razsodil, da je Oselj prekoratil
meje silobrana in je obtožencu prisodil le-
to dni strogega zaporu.

Iz Trbovelj

Strašno dejanje ljubosumnega mo-
ža. Zagor B. iz Skofje je že dalje časa
sumil, da ima njegova 23letna žena Tere-
za ljubavno razmerje z nekim samskim
železničarjem. V nedeljo zvečer pa je va-
rani mož napravil strašen sklep, da se iz-
nebi zapeljivca svoje žene. Pričkal je
okrog 9. ure zvečer blizu kolodvoru oba
in ko sta nič hudega sluteč prišla po poti
proti železniškemu podvozu na postaji v
Trbovljah, je B. skočil izza svojega skrvi-
vališča, udaril železničarskega delavca T.
Franca z gorjako po glavi, nato je potegnil
nož in ga strašno obdelal. Zatem je spre-
mijal svojo ženo domov, doma pa se je lo-
til tudi nje in ji z nožem prizadejal več
smrtonavnih ran v grudi, tako da so
bila ranjena tudi pljuča. Oba so z brz-
vlakom, ki so ga železničarji v Trbovljah
ustavili, prepeljali v ljubljansko bolnico.
Poškodbe obeh pa so tako težke, da je
malo verjetno, da bi ostala pri življenju.
B. so orožniki že snoči aretirali in ga od-
vedli v zapore.

Obisk nemških publicistov. Danes po-
polodne so prišli v Trbovlje 4 nemški pu-
blicisti in žurnalisti v spremstvu znanega
našega westfalskega nacionalnega delavca
g. Pavla Bolhe, ki jih spremlja na njho-
vem potovanju po naši državi. V sreme-
stvu rudniških inženjerjev so si ogledali
razne rudniške naprave, zvečer so bili s
strani družbe v prostori rudniške re-
stavracije pogosteni, nato pa so se z ve-
černim vlakom odpeljali proti Ljubljani.

Iz Kranja

Z motorjem na Krvavec. Naš znani
motosportnik in dirkač ter član »MK Ilir-
ija sekcija Kranj« g. Julij Lapajne je v
soboto popoldne s svojim motorjem nasko-
čil Krvavec. Mimo sv. Ambroža je privozil
po grdi, ozki in zelo strmi poti do Jezerske
planine, ki ima nekaj nad 1400 m višine.
Kot že rečeno je pot v najslabšem stanju,
polna skal in kotanj in ima ponekod 40—
45 promile vzpona. Iz Cerklj do Jezerske
planine je vožnja trajala kakih 25 minut.
To pot so poskušali prevoziti že z avto-
mobilom, pa se jim ni posrečilo. Seveda
je ropotanje motorja po sicer mirni in tihi
planinski okolici privabilo ljudi, ki so tam
naseljeni po redko raztresenih hišah, še
več pa je bilo turistov, ki so se pogumne-
mu motoristu jako čudili in ga tudi več-
krat fotografirali. Motor, s katerim je
vozil g. Lapajne na Krvavec in s katerim
dirka na tekmah je znamke »Horeks Co-
lumbus« 350 cm OHV. G. Lapajne se je
tudi prijavil za vožnjo po slovenskih dr-
žavah, to je MA, Poljske in Bolgarije, pri
 kateri bo predvidoma šla proga iz Prage
preko Varšave, Bukarešte, Sofije v Beo-
grad. Tekmuje se za pokale poglavarjev
vseh navedenih držav.

Nesreča. V nedeljo popoldne se je v
Bobovcu pripetila težja kolesarska nesre-
ča. Na glavni cesti je stal naslonjen na
kolo 16-letni Gregor Jožef sin posestnika
iz Tenetiš. S stranske ceste je pa precej
hitro privozil drugi kolesar in podrl Grego-
ra na tla. Ta je dobil težje notranje
poškodbe, tako je zdravnik dr. Bežek po
pregledu odredil prevoz v bolnišnico v
Ljubljano, kamor ga je odpeljal kranjski
rešilni avto.

Ogenj. V nedeljo zvečer je vas Stra-
zišče razburil ogenj, ki je nastal na polju
blizu gostilne Križnar. Nekdo je zažgal
posestniku Rozmanu p. d. Krncu kozolec,
v katerem je bilo nekaj žita. Zgorela so
3 okna kozolca z žitom vred, ostali del pa
so rešili, ker ni bilo žita in se ogenj ni
tako hitro širil. Gasit so hoteli tudi kranj-
ski gasilci, ki pa niso imeli nič posla.

Meščanska šola. Znano je, da se letos
otvori v Kranju tako potrebna meščanska
šola. Ustanovitev je med starši kot med
otroci vzbudila veliko zanimanje. Komisija
je že pregledala staro ljudsko-šolsko po-
slopje in dovolila nastanitev šole za 5 let.
Tudi prosvetni minister je že odobril usta-
novitev šole. Ponovno vpisovanje bo 1. in
2. septembra.

Taborenje skavtov

Litija, 24. avgusta
Med slovenskimi skavti so litijski skav-
ti, vključeni v stegu kralja Matjaža, znani
kot najbolj marljivi. Vse počitnice delujejo
sredi narave. Prejšnji mesec so taborili
naši fantje v Seščah blizu Zalca v Savinjs-
ki dolini. Litijani so si postavili plateno
naselje z nekaterimi tovariši iz Celja, Ma-
ribora in od drugod, vodil pa jih je brat
Utah. Mladim letoviščarjem je podnebje
Savinjske doline sila prijalo, spoznali pa
so živahno življenje pokrajine, znane po
hmeljarstvu. V soseski litijskih tabornikov
so se naselili tudi skavti s Sušaka, ki
prav tako niso mogli prebraviti gostoljub-
nih prebivalcev Savinjske doline.

Dekleta-planinke iz našega stega, pa
so pohitele v družbi drugih planink na ta-
borenje v Duple pri Trzinu. Večina je
bila prvič na ostrom goremskem zraku.
Dekleta so dokazala, da imajo mnogo smi-
sla za disciplinirano skavtsko življenje in

za taborenje daleč od skrbnih mamic. Sa-
me so si kuhale in večina naših tabornic
se je pod gorskimi veličini zredila, tako
jim je prijala kuhinja na otoku Trziške
Bistrice. Mladenke so si namreč izbrale
za svoje poletno stanovišče majhen oto-
ček, ki ga tvori Bistrica. Vsako dekle je
dobilo svoje posebno taborno ime, ki je
najbolj odgovarjalo njenemu značaju ali
drugim značilnim znakom. O, to je bilo
ob večerih prijetno, ko so se vse deklice
zbrale pri tabornem ognju, njihova tovari-
ška nazvana »Mehurček«, pa je raztegnila
mehove svoje harmonike. Vodstvo tabora
sta imela v rokah sestra Srna iz Ljubljane
in sestra Vitka Jelka iz Maribora.

Komaj so se naši fantje in dekleta vrnili
domov, se jim je spet zahotelo v življenje
pod platnenimi strehami. Te dni so si po-
stavili novo naselje ob stočju potoka Reke
v Savo. Naši fantje so tiči in so še celo
vodnjak zavrtali v zemljo, da imajo pri
rokah vedno dobro in zdravo pitno vodo.
Nebeski vremenar jim pa menda ni nič
preveč naklonjen. Prve dneve taborenja so
imeli slabo vreme in eno noč je bil tak
vihar, da jim je razliti nekaj sotorov, pa
fantje niso obupali. Prihodnje jutro so si
spet napeli domove.

Cez dan, ko jih je namakal dež, so se
stiskali pod šotori in tedaj jih je prišel
obiskat brat starešna, ki jim je velel, naj
prekinejo taborenje in se vrnejo na do-
mове. Pogumni junaki pa so odvrnili:
Mi bomo tu, starešina pa naj bo doma...
če se boji dežja in viharja... Vsak dan
imajo v gosteh znanec in prijatelje, ki se
zanimaajo za njihovo življenje. Imeli so že
tudi več posetov iz Ljubljane in drugih
krajev. Posebno živahno je zvečer, ko pri-
žgo taborni ogenj in se zbero k družabne-
mu večeru. Tedaj odmeva vesela pesem
daleč naokrog.

Zaklad na dnu Seine

Na ladji »Telemach«, potopljeni 1. 1790, je bilo za
850 milijonov zlata in dragocenosti

Zaklad, ki hočemo o njem govoriti, ni
zaklad sedanjih emigrantov, kajti tem bi
se težko posrečilo izogniti se strogim dr-
žavnim ukrepom in preslepiti budne ob-
mejne straže, razen tega bi pa težko zbrali
toliko zlata, kolikor ga je imela skupina
francoskih plemičev, ki so zapustili svojo
domovino že v prvem vrtnicu velike revo-
lucije in ta njihov zaklad, ki ga je po-
tegnil na dno morja parnik »Telemach«,
leži še zdaj blizu Havra, kakih 7 m pod
gladino Seine.

Ker se pričena zdaj nov lov za zlatom,
čigar viri so v krajih divjega ameriškega
zapada skoraj že izčrpani, so mnoge eks-
pedicije zamikali zakladi na dnu morja,
kjer leži več potopljenih ladij z velikimi
množčinami zlata. Italijanska ekspedicija
na ladji »Falcon« je krenila na pot, da bi
dvignila potopljeno jadralnico »Lerida«, s
katero se je potopil ves zaklad nesrečnega
cesarja Maksimilijana in premoženje 300
mehiških rodbin. »Lerida« je potegnila za
seboj na dno morja za 100 milijonov zlata
in draguljev. Angleška fregata »Lutina«,
ki se je potopila med vožnjo po Zuide-
skem jezeru ob koncu 18. stoletja, je po-
tegnila za seboj zaklad angleške mornarice,
čigar vrednost so cenili na poldrugo mili-
jardo v našem denarju. Letos hočejo divi-
gniti iz morja admiralsko ladjo »Orient«,
nekot ponos francoskega brodogradje. Po-
topitev te ladje je bil največji uspeh Nelso-
novega brodogradje, ki jo je potopilo pri Abu-
kiru ta čas, ko je Napoleon osvajal Egipt.
Na ladji niso bile samo dragocene zaloge
takratne ekspedicije, temveč tudi premo-
ženje malteškega reda, zaseženo malo prej.

Koliko bogastva bi moglo svetu vrniti
trgovske ladje, potopljene med svetovno
vojno, ko so vozile poleg zlata dragocene
tovore kovine, surovini in vojnega materia-
la, to si težko mislimo. 6604 ladje so bile
potopljene v štirih letih in marsikatero iz
med njih bi lahko dvignili. Toda vrnimo se
k zgodovini našega zaklada.

V juliju je krenila v Franciji na morje
ekspedicija, ki je njen namen dvigniti iz
Seine potopljeno ladjo »Telemach«. Eks-
pedicija ne bo štedila s trdom in denarjem,
kajti potopljena ladja je baje vozila
na svoji nesrečni poti v Anglijo tovor zla-
ta, ki bi bil vredno zdaj 850 milijonov
frankov. Leta 1789, v začetku francoske
revolucije se je pričelo preganjanje prista-
šev starega režima. Mnogo nasprotnikov
revolucije so zaprli in pomorili. Pričel se
je teror, z njim pa tudi izseljevanje. Mno-
gi plemiči so skušali rešiti svoje premože-
nje, dragulje, zlato, dragocene slike in dr-
uge umetnine. Tako se je zgodilo, da je
zbrala družba aristokratov in visoke du-
hovščine v tajnem skladišču v Rouenu cele
zaklade zasebnega in premoženja samosta-
nov. Od tod je prišel ta denar, spravljen
varno v okovanih zabojih, na krov ladje
»Telemach«, da bi ga s tovorom lesa skri-
vaj odpeljali v Anglijo.

Dne 1. januarja 1790 je odplula ladja
proti Havru in na sirno morje, istočasno
so pa krenili na pot ob bregu reke »posre-
sti« trgovci — 30 do 40 preoblečenih ari-
stokratov, med katerimi je bil baje tudi
sam kardinal. Ti trgovci so se pritoževali
kapitanu, ki jih je prepeljal čez Rokavski
preliv, da so izgubili vse svoje premoženje,
ko se je 3. januarja istega leta potopil par-
nik »Telemach« blizu rtiča Quilleboef. V
gosti megli so bili mornarji ponoči prezrli
morski svetilnik in parnik je s polno paro
zapeljal na plitvino ter se čez nekaj ur
potopil. Njegov kapetan Guemin se je si-
cer rešil, toda tajne svojega tovara ni iz-
dal. Prav tako je pa ni izdal nihče izmed
nih, ki jim je bilo znano, kaj vozi parnik.
Zadela bi jih bila namreč še hušja kazen,
kako zadene zdaj podobne verižnike.

In tako leži od takrat ogromni zaklad
nekaj metrov pod vodno gladino. Zanaša-
joč se na pripovedovanje ljudi je poslala
francoska vlada takoj spomladi 1790 z
najboljšim orodjem opremljeno ekspedici-
jo, da bi dvignila zlato in dragocenosti iz
Seine. Tri mesece so se zaman trudili. Po-
topljena ladja je postala pozneje nevarna
ladjam in zato so jo hoteli leta 1816 vsaj
premestiti. Toda vse prizadevanje je bilo
zopet zaman. Leta 1897 je dobila neka pri-
vatna družba dovoljenje za nov poizkus,
ki je pa prinesel le nov neuspeh. Leta
1841 je žilava družba znova poskusila dvig-
niti ladjo iz Seine, toda Seine zopet ni
hotela izročiti svojega plena. Od takrat je
voda nanesla na potopljeno ladjo mnogo
blata in jo ovila z vodnimi rastlinami. Si-
cer se pa itak nihče več ni zmenil za njo.

Sele zdaj se je znova napotila na Seine
skupina ljudi, ki upajo doseči svoj cilj.
Toda tudi če bi se jim posrečilo dvigniti
iz Seine zaklad, bi dobili le primeren delež,
kajti lastnica vsega je Francija, torej dr-
žava, a člani ekspedicije bi imeli samo
pravico do odškodnine odnosno nagrade.
Če ne bi vrednost zaklada presegala 200.000
din, bi pripadlo vse ekspediciji. Od tega
znoska do pol milijona pripade državi 20%,
od pol milijona zahteva državna blagajna
25%, od enega milijona 30% itd. Če bi bil
pa vreden zaklad 6 milijonov, bi dobila dr-
žava 80%. Če bi torej Seine izročila vseh
850 milijonov, bi dobila država 680 milio-
nov, ekspedicija pa 170 milijonov. Finan-
čni minister se bo gotovo zanimal za dvig-
nanje potopljene ladje, saj bi bil vesel, če
bi državna blagajna kar čez noč obogate-
la za 680 milijonov.

PROTEST

Mož je kar zelen od jeze. — To je neza-
slušano! Denarja nimamo niti toliko, da bi
plačali elektriko in plin, ti si pa kupiš po-
leti kozuh samo zato, ker je poceni.
Zena ga srdito pogleda in odgovori ogor-
čeno:

— Oprost! kdo pa pravi, da je moj ko-
žuh poceni?

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN

ROMAN

— Sprejemam jo, mylady, kot jamstvo prijatelj-
stva.

— Zdi se mi, da poznam to zapestnico, mylady,

— je dejal Sergej.

— Da, ista je, ki ste mi jo nekoč podarili, — je
odgovorila lady Hartonova mirno. Semper — par-
don, gospodična, me Poljakine govorimo skoraj
vse latinsko — semper pomeni vedno. To je ve-
lika beseda. Na roki vaše soproge bo zapestnica
dobro nameščena. Na svidenje, dragi princ, želim
vam obilo sreče.

S pravim kraljevskim poklonom se je lady Har-
tonova poslovila od Miheline, potem je pa prišla
visokega mladeniča pod roko in odšla z njim.

Mihelina je osuplo zrla na zapestnico, lesketa-
jočo se na njenem belem zapestju. Sergej je molče
snel zlati obroček z roke svoje žene, stopil na te-
raso in ga naglo vrgel v ribnik. Zapestnica se je
zalesketala v temi in padla v vodo, iz katere je
brizgnilo nekaj kapelj, potem se je pa gladina rib-
nika zopet pomirila. Mihelina je presenečeno opa-
zovala Sergeja. Le-ta je stopil k nji in dejal po-
nižno:

— Oprost!

35
Mlada žena ni odgovorila, samo oči so ji zalile
solze. Blažen nasmeh ji je zaigral na ustih, prijala
je svojega moža pod roko in ga odvedla naglih
korakov k salonu.

Tam se je plesalo. Gospodične iz Fontoise, lepo-
tice iz Creila, povabljene na svečanost, niso hotele
zamuditi priložnosti in pod budnim očesom svojih
mater, sedečih ob steni, so se udajale navzlic ne-
znosni soparici z vsem ognjem mladih podeželskih
deklet sladkostim plesnega rajanja.

Sergej in Mihelina sta šla hitro skozi salone med
dvema figurama kadriže in prispela v cvetličnjak
v najljubši kotiček gospe Desvarennesove.

Tu je vladala prijetna svežost. Cayrol se je bil
zatekel v ta kotiček z Ivanko in gospodično Her-
zogovo. Mlado dekle, ki jo je spravljal v zadre-
go misel, da s svojo navzočnostjo morda moti prve
ure novoporočencev, je z radostjo pozdravila Ser-
gejev in Mihelin prihod. Njen oče jo je za tre-
nutek poveril Cayrolovemu nadzorstvu, toda na
spregled ga ni bilo celo uro.

— Gospodična, — je dejal princ veselo, — baš
ko sva šla skozi salone, sem zaslišal besede: po-
sujila, obrestni odbitek, izplačilo. Tam je moral
biti vaš oče. Ali naj ga poiščem?

— Bila bi vam zelo hvaležna, — je odgovorilo
dekle.

— Takoj grem poni.

Hitro se je obrnil ves srečen, da more za trenu-
tek uiti Ivankinemu pogledu in že je vstopil v za-
tohlj salon. Takoj je zagledal Herzogovo, sedečega

pri oknu z enim izmed glavnih pariških menjal-
ničnih agentov. Pogovarjala sta se. Sergej je sto-
pil naravnost k njima.

— Oprostita, da vaju motim v prijetnem pogo-
voru, — je dejal smeje, — toda vaša gospodična
hčerka vas pričakuje. In je v skrbah, da vas tako
dolgo ni nazaj.